

ESPI GROS

• BUTLLETÍ INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ
SPORTIVA, RECREATIVA, CULTURAL, DE **LLORET DE V.A.**
nº 2 any: II - II EPOCA Depòsit Legal P.M. 623-79 GENEER 1980

1229
1979

750 aniversari

onquesta

31 de Desembre.

Catalana

Llengua.

Cultura.

Història.

sumari

SECCIONS

PAGINES

EDITORIAL.....	3
NOTICIARI.....	5
Associació.....	5
Cambra Agrària.....	5
Parròquia.....	7
Ajuntament.....	7
Sera Notícia.....	8
LOCAL.....	9
L'Associació, un altre any de peregrinar.....	10
La U. D. Lloret segueix... jugant... per Llorenç Coll.....	12
Bones Festes, per Maria Alomar, Miquela Gili, Fca. M. Niell.....	14
Església. Advent-Santa Missió, per Felip Munar i Munar.....	17
NACIONAL.....	21
L'O.C.T.A.N.: Un perill per a les Illes, per Pau Bibiloni.....	22
CULTURA.....	26
Pere Capella, per Andreu Ramis.....	27
Els molins Fariners: un monument a protegir per Andreu Ramis...	29
Un poc d'Història de Sa Comuna de Lloret (continuació).....	30
Raó per a la Poesia per C.B.B.....	33
COL·LABORACIONS.....	35
Las Drogas (continuació) per R.M.....	36
L'Alarment Contaminació que ens ofega per Felip Munar.....	40
Los Abortos en el ganado ovino per Miquel Coll.....	42
Temps d'arera. Les Festes de Nadal per Mn. Llorenç Vanrell.....	43
ESPAI OBERT.....	46
PERSONATGES. Xesco Coll, Toni Camps i Tomen Riga, per Joan Jaume Beltrán.....	47
PAGINA D'HUMOR per Mateu Fiol.....	49

editorial

El passat dia 31 de Desembre es varen complir els 750 anys de la culminació de la Conquesta de Mallorca, en l'entrada a Ciutat de les Tropes Catalanes comandades per el Rei En Jaume.

Es aquesta una data molt important ja que podem dir, que és a partir d'aquest moment quan de veres comença la nostra Història, donant a Mallorca la Cultura i Personalitat que han estat la base de la nostra manera d'ésser actual.

Es vera que aquesta cultura ha estat oprimida una i altra vegada per distints factors durant aquests 750 anys. Recordem per exemple el Decret de Nova Planta de'n Felip V, o sense anar massa enfora, el govern centralista que se'ns va imposar després de la guerra civil del 36. Tots aquests factors han influït negativament en la nostra Cultura.

Per això, aquesta data és important. És necessari que tots els mallorquins o balearics en general, comencem a tenir consciència d'allà a on volem arribar i que sapiguem que solsament amb la unió de tots podrem aconseguir un Estatut D'Autonomia digna d'un poble com el nostre.

En nom de l'escola i de tots els que fan possible la publicació d'aquesta revista,

MOLTS D'ANYE A TOTS !!!

noticiari

ASSOCIACIÓ

DESEMBRE-79

- Dia 15: Havia de tenir lloc una "Taula Redona" sobre el "Canvi del noms dels carrers", però degut al temporal que hi va haver, ja que es va apagar el llum no es va poder realitzar. Ja s'avisarà quan s'hagi de fer.
- Dia 24: Es va celebrar la III^a XOCOLATADA. Va ésser un èxit com cada any. Moltes de gràcies a tot el poble.

GENER-80

- Dia 12: Tendrà lloc una reunió general per a tots els socis, a les 20,30 hores en el Centre. L'ordre del dia serà el següent: a) Balanç econòmic de l'any passat; b) Activitats a celebrar el mes de Gener.

NOTA: Els socis que durant el mes de Gener no satisfacin les cotes que deuen de l'any passat seràn donats de baixa.

CAMBRA AGRARIA

AVISOS E INFORMACIONES

PLAGAS

AGRIOS

Se aconseja vigilar las plantaciones, especialmente, las que se encuentran en sitios abrigados, instalando mosqueros con atrayente sexual o bien mosqueros tradicionales de cristal cargados con fosfato amónico al 2 %. En caso de capturarse más de una mosca por mosquero y día deberá realizarse un tratamiento preferiblemente por pulverización cebo.

Debido a la floración precoz que tienen los almendros en algunas zonas, indicamos los tratamientos a realizar antes de que aparezca dicha floración.

Lepra o abolladura.— Para prevenir esta enfermedad es imprescindible realizar en el estado C a D (desde que aparece el cáliz hasta que aparece la corona) un tratamiento con uno de estos fungicidas: Ziram, Captan, Tiram o Captafol.

Este tratamiento, siempre que se realice en el momento adecuado es suficiente para controlar la enfermedad.

Brot sec.— Esta enfermedad necesita varios tratamientos a lo largo del año para ser controlada. El tratamiento contra la lepra es uno de ellos. Deberá repetirse la pulverización a la caída de los pétalos (estado G)

P I N O S

Procesionaria.— Las orugas se encuentran en tercero y cuarto estadio de su desarrollo.

Pueden combatirse mediante tratamiento químico. Como producto más adecuado aconsejamos el Triclorfón tanto en espolvoreo como en pulverización.

Otro medio de lucha, que puede complementarse con el anterior, consiste en la destrucción de bolsones, bien cortándolos y quemándolos posteriormente o bien mediante tiros de escopeta. Se deberá proceder a su eliminación cuando las orugas estén aun dentro del bolsón por lo que ha de realizarse en principio antes de mediados de febrero, fecha en que normalmente comienzan a enterrarse.

Esta Cámara Agraria Local dispone de dos tijeras de cinco metros para cortar las que alcanzen y cartuchos a un precio subvencionado para destruir las bolsas.

Desembre

=====

Sta. Missió: Com esteia anunciat de dia 2 al 10 es va celebrar la Santa Missió, arribant el seu missatge a tots els feligresos de la Parròquia. A les seccions de la Parròquia publicam unes impressions d'aquests dies.

Nadal: Amb una nombrosa assistència de feligresos es varen celebrar les Maitines.

Va cantar la Sibil·la amb tota perfecció la nina Lluïsa T. Martorell Fontirroig. Molt bé també heu feren les germanes Cati i Francisca Picornell Arrom, cantant l'anunci de l'àngel. El predicador, el nin Rafel Gelabert Cerdà, amb el sermó de la Calenda ens va senyalar el fet de Nadal i ens va desijar les bones festes.

Matrimoni: Dia 22 es varen casar Andreu Ramis Munar i Antònia Gomila Jordà. Els hi desijam felicitats dins el seu nou estat del matrimoni.

Defunció: Dia 18 va morir l'amo'n Miquel Gomila Munar.
Descansi en Pau.

Gener

=====

1: La Catequesis de la Parròquia amb l'ajuda d'un grup de joves va representar "Pastors, cap a Betlem".

A la primera part es va escenificar "Xiflat i xiflada", rodejat d'unes tables musicals; també es va contar amb la participació de l'Agrupació de Balls Mallorquins.

Va ser una vetlada molt agradable, content amb les moltes manbelletes del públic.

4: Comença el cursat per a conèixer la Bíblia. Es farà una vegada cada mes. El dirigeix el Pare Carbonell M.SS.CC, gran coneixedor de la matèria.

17: St. Antoni. Festa popular a Mallorca

El dia del sant hi haurà Ofici solemne i el diumenge dia 20, les benides.

AJUNTAMENT

Han començat les obres del crematori de fems. Estarà a la Comuna, just darrera el Camp de Futbol. Esperem que d'aquesta manera es cabi de veure fems i brutor per a tot, sobretot per les voreres de la Comuna.

Per a la recollida dels mateixos, l'Ajuntament ha comprat un tractor i un remolc. La manera com es durà a terme ja es farà públic convenientment.

Va esser notícia...

8

Dia 15 de Desembre passat degut al temporal va caure un pi a la carretera Lloret-Ruberts. Al vespre quan una camioneta de la fàbrica de Sencelles havia deixat la gent a Lloret va pergar-hi, essent els perjudicis materials bastant gossos, però gràcies a Déu no hi va haver cap dany personal.

Dia 17 del mes passat va quedar inaugurat el Forn nou de Lloret. S'anomena "ES FORN NOU". Tots els lloretans esperem de molt bon gust les ensaimades, coques i pans que ens delectaran la boca, la panxa, i..., perquè no, la butxaca... Molts i bons anys al servei de Lloret.

Serà notícia...

ELS QUINTOS DEL 79

En Domingo Real, En Toni Tugores, En Miquel Pasqual, En Pere Gili, En Ramon Martorell, En Felip Munat, En Guillem Fiol, En Pep Beltràn i En Guillem Fiol, conviden a tot el poble el proper dia 19 de gener per a celebrar la festivitat de Sant Antoni. Encara que sigui dia 17, ho ferem el dissabte per a més comoditat de tothom. Vos esperem al fogueró que ferem, si Déu ho vol, amb els botifarrons, la sobreesada, el pa i el vi, i també amb una bona gerra que hi càpiguen molts de doblers -això és una broma-.

— PER A RIURE. Un lloretà s'en va anar a Son Dureta perquè s'havia fet mal una mà. El metge li va dir que no tenia res roput però que havia de fer lmnàstica. Aquest home va quedar pensatiu i es preguntava què llaps volia dir lmnàstica. Per més que pensava no arribava a treure el fil, fins que ho va amanar al metge "Això vol dir que heu de fer molta feina", li va dir el etge, i el lloretà va respondre molt fort: "aaa bé, si és això jo n'he feta ita la vida".

LOCAL

10 L'Associació: un altre Any de Peregrinar.

BALANÇ D'ACTIVITATS

GENER: Preparació i organització dels Reis.

ABRIL: Començament de les obres del Centre. Excursió a Sòller. Elecció dels representants per a la Comissió de Cultura de L'Ajuntament.

MAIG: Exposició de Dibuix i Pintura. Exposició de Flora. Conferència sobre "Prehistòria" a càrrec de G. Rosselló - Bordoy. Campionat de Ping-Pong. Una Tirada al Plat. Sortida del II número de "Es Pi Gros" 1ª Època.

JUNY: Continuació de les obres del Centre.

JULIOL: Enrajolament del Centre.

AGOST: Conferència sobre "Agricultura des Pià" a càrrec de F. Florit. Organització juntament amb la U.D. Llorret de les Festes de Sant Domingo-79. Exposició Etnològica. Sortida del III número de "Es Pi Gros" 1ª Època. Organització del I Concurs d'Escacs. Celebració de la Diada de l'Any Internacional del Nin. Dimissió de la Junta Directiva.

SETEMBRE: Constitució d'una Junta Provisional.

OCTUBRE: Organització d'una Gin-Kama. Celebració d'una Torrada. Inauguració del curs de Català. Continuació de l'Escola de Balla Mallorquina. Excursió als Jardins d'En March i a Artà. S'inicien les conversacions per a reestructurar la revista "Es Pi Gros".

NOVEMBRE: Sortida del I número de la Revista "Es Pi Gros" IIª Època. Celebració d'una Conferència a càrrec del G.C.B. 1ª Cercada d'Esclatassangs.

DESEMBRE: Sortida del IIª número de la Revista "Es Pi Gros". Celebració de la IIIª Xocolatada. Sorteig mitjançant una Rifa d'una Panera per sufragar els despeses de les portes del Centre.

BALANÇ ECONÒMIC

Aquest balanç ha estat fet de la següent manera: Sols hi ha el SALDO negatiu o positiu de cada activitat realitzada.

	POSITIU	NEGATIU
SALDO ANTERIOR 1978	4.706	-----
CUOTES SOCIS	42.250	-----
XOCOLATADA-78	-----	8.827
REIS-79	-----	626
RIFA-78	26.400	-----
OBRES	-----	86.972
EXCURSIÓ SÖLLER	3.500	-----
FIRA-79	-----	165
FESTES SANT DOMINGO-79	22.069	-----
GIN-KAMA I TORRADA	-----	2.090
TEATRE	2.500	-----
EXCURSIÓ JARDINS D'EN MARCH ..	2.715	-----
SOBRES PER A CARTES	-----	7.900
DESPESSES RIFA-79	-----	11.137
XOCOLATADA-79	-----	5.980
DESPESSES VARIS	-----	2.000
OPERACIONS BANCÀRIES.....	26.000	-----
SUMA TOTAL	130.140	125.697
TOTAL	004.443	-----
SALDO LLIBRETA "LA CAIXA".....	1.933,85	
SALDO LLIBRETA "BANCA MARCH"..	3.119,58	

SALDO TOTAL .. 9.496,43

La U.D. Lloret segueix... jugant.

per Llorenç Coll.

Triste aunque esperanzadora despedida de año nos ofreció la U.D. LLORET en el último encuentro disputado en campo ajeno ante el C.D. PLA DE NA TESA. Se pudo observar que el trabajo realizado en los últimos meses, tanto por parte de los directivos como por parte de los jugadores y entrenador, empieza a dar los frutos esperados y tan deseados por todos los aficionados y seguidores del Lloret. Esperemos que el año 1.980 sea próspero en buenos resultados y que la paz y la concordia sean las características predominantes en el seno del club en cuestión.

Pero pasemos ya a los resultados conseguidos por la U.D. LLORET en los encuentros que ha disputado en este mes de Diciembre, último de la década de los setenta:

• 2-XII-79 ; U.D. LLORET, 1; B. FELANITX, 0.

Este partido se caracterizó por la lucha constante del Lloret, se venció gracias a la buena voluntad y ganas de jugar que pusieron todos los jugadores, al final un gol de Font bastó para vencer y conseguir los dos puntos en litigio.

• 9-XII-79 ; C.D. COLONIA, 7; U.D. LLORET, 2.

El resultado de este encuentro es muy engañoso, ya que de ninguna forma el Lloret mereció tan abultada derrota, después de ir por dos veces consecutivas por delante en el marcador, 0-1 y 1-2, se perdió incompresiblemente e injustamente debido principalmente a la desgracia y mala suerte que se ha apoderado del Lloret en esta temporada 1.979-1.980.

• 16-XII-79 ; U.D. LLORET, 1; C.D. MOLINAR, 3.

Siguió sin convencer al Lloret en este partido, se pecó de inocencia y falta de experiencia y veteranía, aunque en muchas fases del encuentro se llegó a dominar al Molinar, el contraataque de éste fue mortal de necesidad y decidió el resultado final.

. 23-XII-79 ; C.D. PLA DE NA TESA, 2; U.D. LLORET, 0.

Sin lugar a dudas fue uno de los mejores partidos disputados esta temporada por el Lloret, se jugó bien y casi se convenció, el contragolpe del equipo y la táctica del fuera de juego, fueron lo mejor de dicho partido, se luchó mucho y la entrega de los jugadores fue total. Al final de la primera parte el marcador señalaba un esperanzador 0-0, y fue una pena que en el segundo tiempo dos goles de fortuna del equipo local hicieran injusticia en el resultado final. A seguir así y si es posible mejorar.

GLOSES D'UN FUTBOLISTA

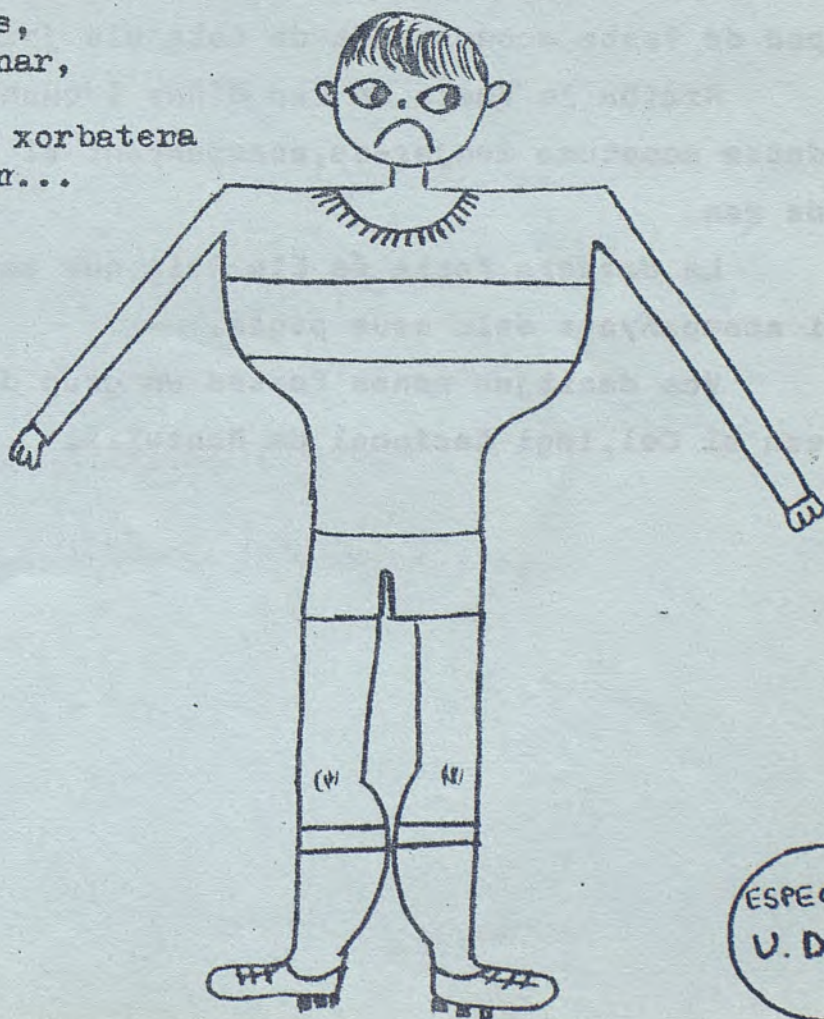
Estic canssat de sentir siular
i d'estar a n'al banquillo mirant
em diven : "podràs jugar"
i encara estic esperant.

El Lloret va començar
amb molta força i molta gent
penò, així com va passant el temps
veim les coses anar decaiguent...

Al Lloret tots som figures,
el divendres tots a entrenar,
el dissabte tots a lligar
i el diumenge, amb balón i xorbatera
creim, amb fé, poder guanyar...

Ingrat em diu s'atlota
sempre li promet guanyar
el dia que així sigui
amb tú em voldré casar...

GORI

ESPECIAL
U. D. LL.

Bones Festes.

per. Maria Alomar, Miquela Gili
i Fca. M^a. Niell.

Per a començar vos desitjam molt bones festes. S'acosta Nadal que és quan commemorem el Naixement de Jesús i una setmana després nos solen visitar els Reis que duen moltes joguetes als nins si els han pensat a escriure una carta. Amb això també commemorem l'adoració dels Reis a Jesús.

La nit abans de Nadal es celebren les Matines, a on es fa una Missa i l'alegren dos àngels que canten, representats per dues nines; "Se Xibil·la" cantada per una altra nina. També l'alegren els pastorets que canten, diuen passades i adoren al Bon Jesús; també el Coro Parroquial hi participa i, així mateix, un nin diu part del sermó. A la sortida de les Matines l'A.R.S.C. fa un poc de festa acompanyada de tota els joves de Llorret.

Arriba la festa de Cap d'Any i quan el rellotge toca les dotze acostuma menjar-se, acompanyant al rellotge, els dotze grans de rom.

La darrera festa és Els Reis que venen carregats de joguetes i acompanyats dels seus pagesos.

Vos desitjen bones festes un grup d'alumnes de 8ª curs que van el Col·legi Nacional de Montuïri.

Dentro de unos llega Navidad. Es una fiesta muy agradable en la que comen muchos turrones. Me gustaría que hoy y la gente de Horet lo pasaran bien.

Contra:

Me gustaría Melchor, Gaspar y Baltasar que me un balón para jugar a fútbol, una mochila para ir de excursiones y una bicicleta para dar vueltas no os olvidéis Reies Magos

Rafael Betton

queridos Reyes Magos dentro a pocas vacaciones y va a pasar feliz Navidad también los reyes magos y estoy muy contenta porque si voy buena y apruebo los exámenes van a traerme muchas cosas para mi hermanos y hermanas para mis y mis hermanas y también para mis papas. Los reyes se llaman Melchor Gaspar y Baltasar
 amor: Encarna Maria Rami Tomas

Queridos Reyes Magos:

Yo Quiero que por Navidad
me traigais una bicicleta bA ch.
Porque los niños están muy contentos.
de los Reyes Magos y además los
reyes, traen muchos juguetes.

Cati Murar Martorell

Muy esperados Reyes Magos, espero con impaciencia
vuestra llegada, ya que vosotros no llegaréis hasta el día 6
de Enero.

En la escuela casi estamos hablando de vosotros antes de
los Reyes primario tiene noche buena hacen una gran fiesta y a
que decir Navidad no resulta familiar y por eso nos reunieron los
familiares. Después viene día 21 tiene noche vieja, y luego vi
ene lo que tanto los niños desean, los Reyes Magos, que entor
seguro que nos traen muchos juguetes a propósito a mí que me gus
taría que me trajerais un coche de policía, un traje del abuelito
de Navidad y una bicicleta bA ch adion.

Pedro Juan Murar

PARROQUIA

ADVENT - SANTA MISSIÓ

Per Felip Munar i Munar

Nosaltres cristians som uns aventatjats. Sí, ens trobam a un lloc privil·legiat per quant vivim amb una il·lusió i amb esperança. Ens donam al Nostre Pare perquè Ell faci de noltros unes vertaderes persones.

Ara estam en un temps de preparació; es tracta de sembrar llavors, cuidar-les i llevar les dolentes per després aconseguir una bona collita. Tots els cristians ens estam preparant per reconèixer i trobar-nos en bon estat, per rebre la vinguda de Jesús a n'el món, el Naixement de la Llum, de la Vida. Germans, s'esentan acostant les Festes de Nadal.

El cristià ha de viure la seva fe viva, vibrant, com un crit de Déu, al mateix temps que ha de ser un home pels demés. Ningú arriba tard a la cita en Déu si s'ha estimat el pròxim. Jesús no ens plantetja la disjuntiva Déu o el pròxim, sinó que ens orienta cap a la trobada amb Déu dins el pròxim.

Amor, amb tot el seu sentit, hauria d'identificar a les persones. Però, no un amor a una persona determinada, sinó com a força de l'ànima. Si s'estima realment a una persona, s'estima a totes les persones, a la vida, a n'el món. Es disfruta de viure a dins la senzillesa, es té més facilitat en tractar amb persones i no amb unes recreacions de la societat tecnificada. Es pot preparar i sentir de veres l'arribada del Gran i Perfecte personatge fet home si ja s'han superat els nombrosos obstacles i les petiteses artificials que la tècnica despersonificada ens ha posat davant els ulls. Esser feliç dins la humilitat és un do, amb molta força de voluntat que no tothom pot aconseguir.

Aquesta Santa Missió crec que ens ha omplert de goig, d'esperança i de felicitat. I aquesta alegria és deguda a la confiança adquirida enmig d'unes dates fonamentals, de meditació i preparació. No, no haurà estat en và; hem d'aconseguir que aquestes paraules plenes de vivesa que ens han tresmés aquests Pares Missioners no siguin com les fulles d'una Tardor morta que el vent arrossega i acaramulla a un recó. No podem fer aquesta mala jugada com a cristians que som, no podem viure plenament una arribada de Jesús si abans no ens hem mirat el nostre interior amb serietat, dominant l'esqueix bestial que es vol apoderar de la nostra ànima.

Així és com Déu vol que siguem. Per què amagar la veritat si ens tiram terra damunt? Per què aquest voler ignorar a Déu si a n'el fons de qualsevol cor hi ha una rosa que espera l'aigua que noltros li hem de donar? A vegades ens adonam molt tard i la rosa pareix emmustiada, però mai és massa tard per arrepentir-se, per escollir el camí que Déu

vol que agafem per esser persones; mai és massa tard per reconèixer l'omnipotència de Déu; la llum de la fe sempre està preparada; sols falta la s'empenta del cristià per brotar damunt la tristor i anular-la, com el que feim ara nosaltres; treballar per aconseguir la perfecció dins la vida eterna.

(Escrit llegit el 2° diumenge d'Advent, Missa del jovent de la Santa Missió).

=====

BALANÇ ECONOMIC DE LA PARROQUIA DE LLORET
SETEMBRE - DESEMBRE 1979

=====

A) ORDINARI

=====

SETEMBRE

-Entrades: 12.454 pts.
-Sortides: 11.549 "

NOVEMBRE

-Entrades: 14.660 pts.
-Sortides: 20.033 "

OCTUBRE

-Entrades: 7.936 pts.
-Sortides: 6.627 "

DESEMBRE

-Entrades: 34.661 pts.
-Sortides: 20.234 "

Total: -Entrades: 69.711 pts.
-Sortides: 58.443 "

SALDO POSITIU: 11.268 pts.

B) EXTRAORDINARI

=====

-Obreria de Sto. Domingo: 28.879 pts.

-Donatius: 3 de 1000: 3.000 "

1.400 "

2.500 "

5.000 "

10.000 "

TOTAL 50.779 pts.

Collectes extraordinaries

-Domunda.....: 10.628 pts.

-Dia del Emigrante: 2.170 "

-Caritas-Navidad: 3.079 "

-Santa Misión: 33.746 "

(Aquests dotbers s'entreguen a n'els seus destinataris)

C) RESUM

=====

-Saldo 31 d'Agost de 1979: 36.733 pts. (PARROQUIA 79. N° 8)

-Saldo 31 de Desembre - 79:

-Ordinari: 11.268 "

-Extraordinari: 50.779 "

-Donatiu especial: 50.000 " TOTAL: 148.780 pts.

NOTA: A les misses de Cap d'Any es va informà que hi havia un saldo positiu de 160.950 pts., lo qual és una equivocació ja que es va sumar dues vegades el donatiu de 10.000 pts. i s'afegí la col·lecció extraordinària del Dia de l'Emigrant (2.170), la qual s'entrega a n'el Bisbat.

1979

Hem acabat l'any 1979.

Només ens resta mirar enrera i veure en panoràmica lo que ha passat.

D'aquest any volem felicitar els feligresos per la bona voluntat que han posat per a conservar l'orde a n'el condol dels funerals.

També la nostra felicitació per l'assistència a n'els actes de la Santa Missió i per l'ajuda material, molt abundant, que oferiren els feligresos per a sostenir la Santa Missió.

I, finalment, agrair a tots aquells que presten la seva ajuda a la Parròquia. No volem nombrar persones ni serveis per por de no deixar-ne cap. Són molts els qui col·laboren i amb la unió de tots podem fer totes les activitats de la Parròquia. D'uns sabem els seus noms i lo que fan; d'uns altres no sabem mai lo que hauran fet per la Parròquia: em refereixo a n'el dolor dels malalts i a les petites almoines dels diumenges. Per això crec que el nostre agraïment s'ha de fer extensiu a tots els feligresos. A tots, moltes gràcies.

MOVIMENT DEMOGRAFIC DE LA PARROQUIA ANY 1979

Matrimonis	6
Baptismes	Nins: 66
	Nines: 4
	Total:: 10
Defuncions.....	Homos: 9
	Dones: 6
	Total: 15

Hi ha una disminució de 5 persones: 3 homos i 2 dones

1980

La festa de Cap d'Any representa una nova època dins sa nostra vida; ens col·loca davant un nou camí que tots haurem de recorre. Com serà per cada un de noltros aquest any de 1980?

Un any nou, un any dins el qual no hi ha res escrit, emperò Déu fa ci que sigui principi d'una nova època en que pugui reinar el bon seny cristià, que ens diu que caminam per aquesta pàtria per aconseguir una terra millor, el cel, que és sa nostra felicitat total i que Jesús amb la seva vinguda a la terra ens va obrir les seves portes.

Que sia un any en que ens sapiguem estimar tots plegats, dins ca-nos-tra i a n'el carrer, amb el de més aprop i amb el de més enfora, i superar d'aquesta manera els petits problemes que constantment es presenten: les enveges, els malentesos, i poder fer una convivència més agradable.

I podem estar segurs de que l'any 1980 ni és bo ni és xarec; serà lo que noltros volgum que sia. Que de part nostra no hi falti la bona voluntat ni l'esforç per poder fer un any ple de bones accions.

.....

Com a punts que vos propo a conseguir durant aquest any de 1980, són aquests dos:

1º PARTICIPAR A N'ELS MATRIMONIS

Es un fet que quan hi ha un matrimoni, molts dels convidats compareixen a n'el restaurant a on s'ha de fer el dinar i el moment important en que els dos novils fan la seva promesa d'amor, aquests quasi estan totsols. Es a dir, allà a on ens donen hi som; allà a on ens toca donar la nostra presència, manifestar el nostre companyerisme, acompanyar els novils..., allà no hi som.

Està ben fet o està mal fet? Crec que cada ú té la paraula.

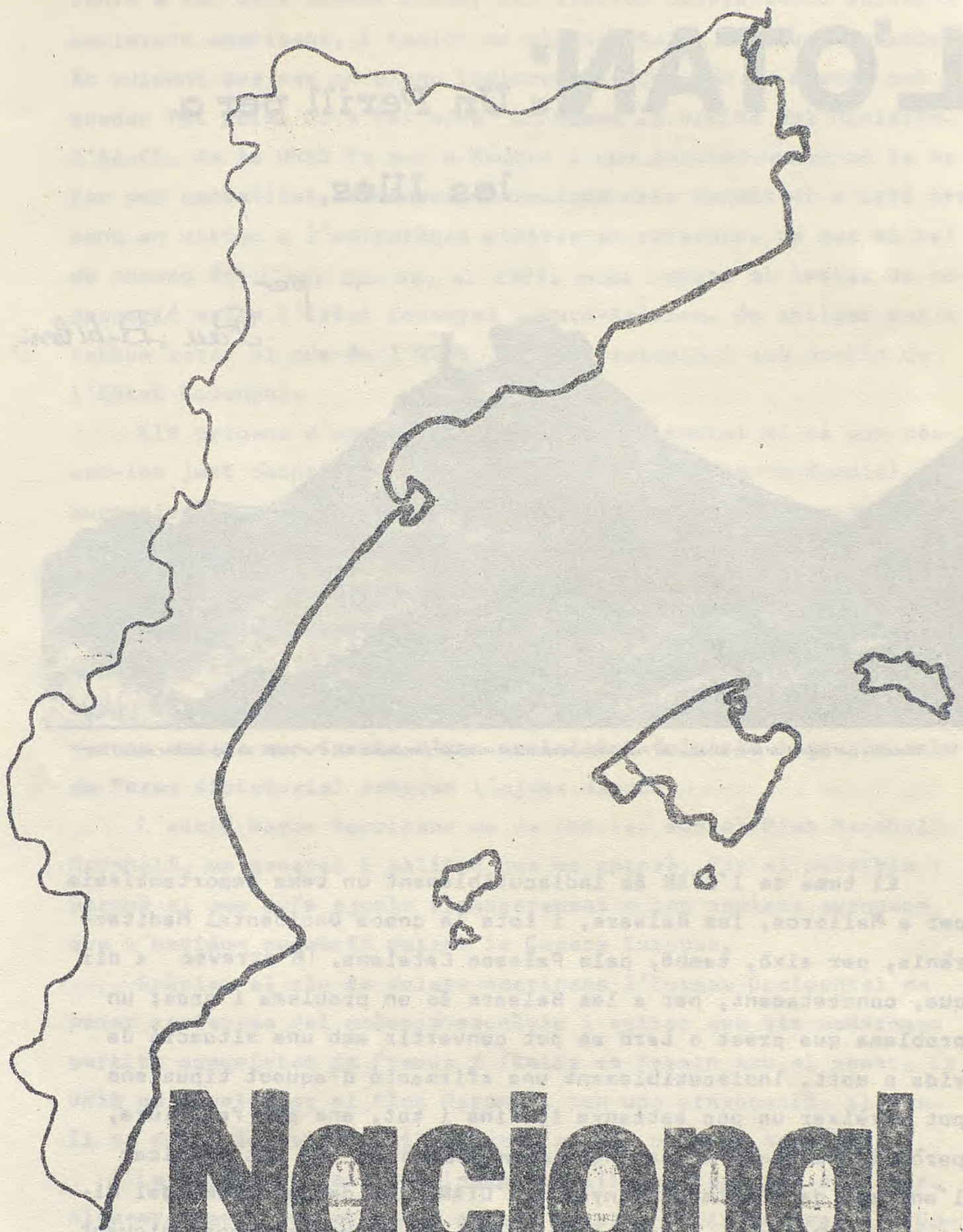
2º ESSER CRISTIANS MES CONSCIENTS

La Santa Missió va ser un punt de partida per renovar el nostre cristianisme, un cristianisme més autèntic, més responsable. Per aconseguir-ho no hi ha més remei que anar a les fonts: La Paraula de Déu.

Per això es fa el CURSET PER A CONEIXER LA BIBLIA, perquè coneixent la Paraula de Déu, sia després per tots noltros: EL CAMI, LA VERITAT I LA VIDA.

BON ANY DE 1980

Que així com l'hem vist començar, heu vegem acabar. Amén!

Nacional

L'OTAN: Un Perill per a les Illes.

per
Pau Bibiloni.

"Mallorca just pel fet de tenir el radar del Puig Major té apuntant en aquests moments més d'un missil de cap nuclear cap a l'illa".

El tema de l'OTAN és indiscutiblement un tema importantíssim per a Mallorca, les Balears, i tota la conca Occidental Mediterrània, per això, també, pels Països Catalans. M'atreveix a dir que, concretament, per a les Balears és un problema i gros; un problema que prest o tard es pot convertir amb una situació de vida o mort. Indiscutiblement una afirmació d'aquest tipus ens pot parèixer un poc estranya i, fins i tot, ens pot fer riure, però si ens posam a examinar detingudament el que pot implicar l'entrada de l'Estat Espanyol a l'OTAN, les declaracions del Ministre de Defensa, Rodríguez Sahagún, fa poques setmanes diguent que l'eix Balears-Estret de Gibraltar-Canàries, és molt importat dins de l'estratègia de l'Estat Espanyol i, finalment, el que implica la carrera armamentista dins els dos blocs militars: Pacte de Varsòvia i OTAN, tenint en compte que es centre en l'armament nuclear i les possibles conseqüències que pot dur una enfrontació d'aquest tipus, sabent que ara, en l'actualitat, sense per-

tanya a cap dels ambdós blocs, ens visiten constantment vaixells nuclears americans, i tenint en el Puig Major una base de radars, és evident que som un blanc indiscutible que amb un moment pot quedar fet pols. Si a tot això hi sumem la visita del Ministre d'AA.EE. de la URSS fa poc a Madrid i que per descomptat no la va fer per casualitat, sinó perquè alguna cosa important s'està tramuntant en vista a l'estratègia militar es refereix, ja que si mai no recordo és l'any qui ve, el 1981, quan acaba el tractat de cooperació entre l'Estat Espanyol i Nord-Amèrica, és obligat per a tothom saber el que és l'OTAN, per què serveix i què pretén de l'Estat Espanyol.

Els orígens d'aquest bloc militar occidental hi ha que cercar-los just després d'haver acabat la Segona Guerra Mundial. Les successives etapes de l'expansió comunista en el món despertaren als occidentals el desig de frenar-la, per això feia falta, naturalment, una nació forta que ho dirigís i tenint en compte que dins Europa degut a les circumstàncies de la Guerra no n'hi havia cap, foren els USA els encarregats de dur-ho a terme. Per tot arreu es va combatre la ideologia comunista i els partits conservadors encara que fossin d'una mentalitat feixista i governessin de forma dictatorial rebieren l'ajuda deguda.

L'acció Nord-Americana es va iniciar amb el Plan Marshall. Marshall, un general i polític que ho aprovà, fer el possible perquè el seu país ajudés financerament a les nacions europees que s'havien empobrit durant la Guerra Europea.

Gràcies al riu de dolars americans l'Europa Occidental va poder resfer-se del col·lapse econòmic i evitar que els poderosos partits comunistes de França i Itàlia es fessin amb el poder. La URSS va considerar el Plan Marshall com una provocació, el que li va dur a intervenir militarment en els països satèl·lits.

La segona decisió americana fou aliar-se amb els alemanys. Alemanya havia quedat sense govern després de la Guerra. Els Occidentals havien decidit donar el suport a la formació de governs democràtics en les seves zones d'ocupació que més tard foren unificant.

D'aquesta manera va sorgir Alemanya Occidental que va ésser Republicana i Federal. Els russos, per la seva part, crearen en la seva zona la República Democràtica Alemanya. D'aquesta divisió alemana sorgí el principal problema que encara ara perdura: "la

guerra fría" i la creació paral·lelament dels dos blocs militars antagònics: L'OTAN (1950) per part Occidental i el Pacte de Varsovia (1951) per part Comunista.²

Per a aturar l'expansió comunista, els USA confiaren durant molts d'anys amb el monopoli de la Bomba Atòmica. Però, més tard i degut a filtracions comunistes a Occident i als grans progressos tècnics de la URSS, l'any 1950 els soviètics descobriren el secret de la Bomba Atòmica. Des d'aquest moment l'espectre de la Guerra Atòmica ha exercit una decisiva influència dins els dos blocs, fins a l'extrem de què s'ha arribat a fer una autèntica carrera d'armament, arribant al punt d'ésser un autèntic perill per a tothom.

Actualment formen part de l'OTAN les següents nacions: Bèlgica, Canadà, Dinamarca, França, Regne Unit, Itàlia, Luxemburg, Noruega, Holanda, Portugal, USA, Islàndia, Grècia, Turquia, República Federal Alemanya i Malta.

Com veim Espanya no forma part d'aquest bloc, però li interessa formar-n'hi?, i a l'OTAN li interessa?. Són preguntes que no estarem molt de temps a saber perquè ben prest es produiran. El que sabem sí, és que Mallorca, per exemple, com va escriure J.J. Cana damunt la "Mallorca Socialista" d'aquest mes passat, per el fet de tenir una base de radars en el Puig Major i estar dirigida per americans hi ha qualche projectil nuclear que ens està apuntant.

I jo, em demano, perquè consentim que Mallorca que és nostra sigui constantment un blanc atòmic. Tots sabem el que vol dir atòmic i encara més les seves conseqüències, però resulta que la nostra opinió de moment té molt poca ecollida. Seré clar, ben clar, el que pretenc amb aquest article és crear dintre de cadascun dels que el llegim una actitud crítica, i quan el govern ens ho demani saber donar-li una resposta ben concreta...

Tanc sols em queda fer una pregunta, molt senzilla de respondre: volem què Mallorca es converteixi amb un cementiri per haver donat una resposta sense haver pensat amb el que inclou la paraula "ATÒMIC" ? Supòs de què no. Que així sigui.

Cap a la creació d'un comitè anti-antrada d'Espanya a la OTAN

Per iniciativa del Partit Socialista de Mallorca, va tenir lloc al seu local del carrer del Temple de Ciutat el passat dia 26 de Novembre una reunió amb els Partits Polítics PCIB, MCI, PTI, FSB - PSOE i el Partit Socialista de Menorca com a observador, amb el següent ordre del dia:

1) Postura dels diferents Partits entorn a la OTAN i els tractats de defensa hispano-USA.

2) Possibilitats de crear una comissió interpartits, a la qual es podrien afegir, eventualment, altres organitzacions o persones independents, de cara a la investigació de les conseqüències que podria dur per les Illes la entrada a la OTAN o, en general, la seva militarització.

Aquesta Comissió, en el seu moment, podrien convertir-se en un instrument de

concienciació i coordinació d'esforços de cara a una possible campanya entorn als temes abans esmentats.

El terme de la reunió s'acorda convocar per el proper dia 7 de Desembre a les 19,30 al local de l'O.C.B. a totes les Entitats Culturals, Partits Polítics, Associacions de Veïnats, Centrals Sindicals i demés ens interessats, a una reunió per la creació d'un Comitè Anti-entrada d'Espanya a la OTAN. En aquesta reunió, entre altres es tractaran els següents temes: Punt del Manifest, Creació Comissió Redactora del Manifest, Forma de Finançament i Creació de la Comissió Permanent.

Mallorca està en perill d'una nova colonització
per part de.... CONVE ANAR VIUS. !!!

cultura

Pere Capellà

per

Andreu Ramis.

Del 13 al 29 de desembre passat l'Ajuntament de Ciutat ha organitzat un homenatge al qui fou escriptor i polític republicà Pere Capellà.

L'homenatge va consistir amb una exposició de documents, referents a la seva vida, acompanyat de conferències i representacions de les seves principals obres teatrals.

Des d'aquí ens hem volgut adherir en aquest senzill però emotiu homenatge, maldament només sigui des d'aquest petit recó del "Pi Gros".

Esperant que aquest sigui el primer pas cap a la recuperació de la nostra història i la nostra cultura us oferim una petita mostra de la seva poesia:

Així arriben els vençuts A l'amic Sanchis Guarner

*Els ulls baixos i els ànims abatuts,
sense armes al costat. Els hi pregueren
els vencedors, quan presoners els feren.
Així arriben: espellifats i bruts.*

*No els esperen els braços benivolguts
de les seves promeses, ni els esperen
les trompetes vibrants. Tot ho perderen
menys la vida: la càrrega dels vençuts.*

*No porten sobre el pit creu ni medalla
que canti el seu valor en la batalla.*

*Però sota la roba, entre la ronya
com un gemec ocult del seu coratge,
hi porten, resistint a la vergonya
una ferida oberta que los ratja.*

PERE CAPELLÀ

Han estat reconeguts, a la fi, molta anys de feina callada, lluita política i repressió. Amb l'homenatge a Pere Capellà s'ha iniciat el reconeixement d'una realitat que ens han intentat amagar durant massa temps.

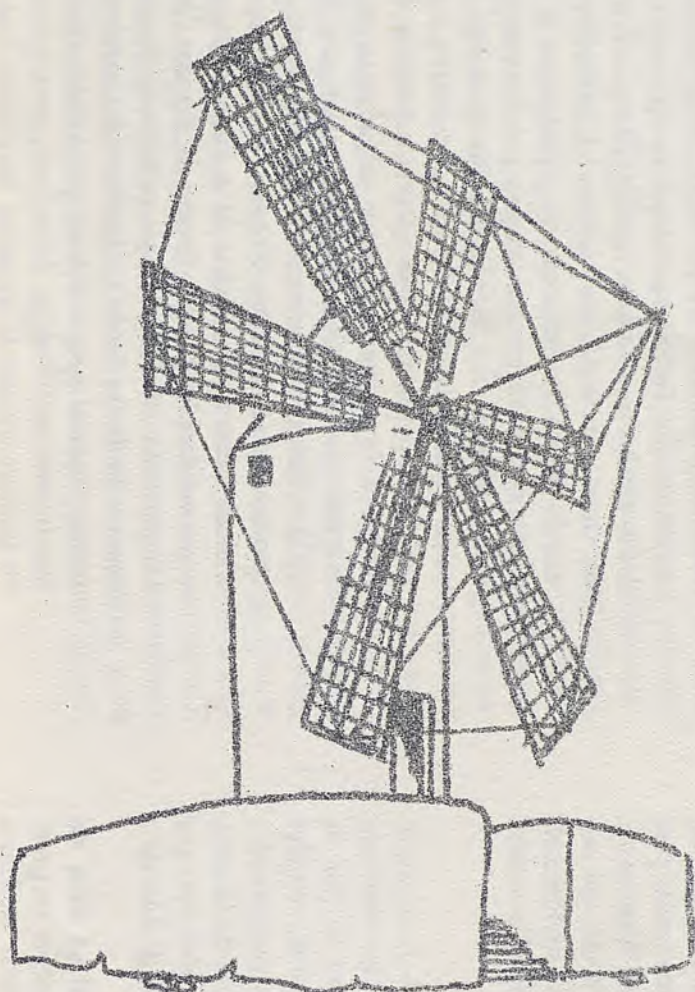
A la fi pareix que es van normalitzant les nostres coses. És un camí que hem de recórrer tots junts per aconseguir la revitalització de la nostra cultura.

PERE CAPELLÀ I ROCA,

Va néixer a Algaida l'any 1909. Fill de Llorenç "Batle", popular glosador algaidí i sabater, ell també exercí en la seva joventut aquest ofici i les nits estudiava Magisteri. Quan entra la República s'afilia al Partit d'Esquerra Republicana del qual ostenta la presidència en el seu poble. Per aquells anys comença a exercir una tímida activitat literària amb articles periodístics i glosats, la qual es concreta en la publicació d'un recull de gloses titulat *Cançons republicanes*. El 18 de juliol de 1936, alertat per un seguit d'andònims amenaçadors, aconsegueix arribar al Port de Felanitx i s'embarca cap a Menorca. Després passa a Barcelona i exerceix de mestre a Sant Andreu. Tot seguit, va ingressar a l'Escola Popular de Guerra de la qual sortí cap el front de Guadalajara amb la graduació de tinent. Un dels seus poemes escrits a aquella època —*Mi cañón*— dona peu al general Miaja a publicar una revista amb aquest títol. Participà a la defensa de Madrid, amb el grau de comandant; a l'acabament de la guerra caigué presoner de l'exèrcit franquista. Condemnat per un consell de guerra a vint anys de presó, ingressa al penal d'Alcalá de Henares. L'any 1944 retorna a Mallorca en llibertat provisional i s'establí a Montuïri perquè les autoritats civils d'aquest poble accediren a fer-se càrrec de la seva custòdia. Exerceix diversos oficis i va reprendre l'activitat literària, després d'haver retrobat al seu company de penyalitats, el valencià Manuel Sanchis Guarnier. Va popularitzar, a la premsa, el pseudònim de "Mingo Revulgo" a través de *Coplas sin malicia*. Estrena obres teatrals com *L'amo de Son Magraner*, *S'hereu de sa farinera*, *Sa madona du es maneig*, *Na Catalina de Son Gallart*, *Es carrer de ses tres roses*, *Sa pesta*, *Val més un dit en es front* i *El marquès de Sa Rabassa*. A l'estrena de l'obra *El rei Pepet*, realitzada al Teatre Principal de Ciutat, va morir en llibertat vigilada el dia 17 de desembre de 1954.

Els Molins Fariners: un monument a protegir

El Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Balears ha fet una cridada, mitjançant una interessant exposició, al públic en general i especialment als Ajuntaments, per a concienciar del valor històric i artístic dels edificis antics i concretament dels molins fariners.

A més del seu valor arquitectònic i artístic, el molí fariner s'ha convertit avui en tot un símbol i un exemple que ens donen als nostres avançaments de convivència equilibrada amb el medi natural, aprofitant l'energia eòlica.

Com tots sabeu, un molí és senzillament una màquina motriu

que utilitza la força del vent per a moldre. El vent és recollit per les velles que transmeten el seu "giro" a un eix solidari amb una roda dentada que a la vegada, engrana amb un pinyó (se l'anomena) que fa girar les moles.

Aquest mecanisme està elevat mitjançant una torre coronada per una cuberta cònica de branques.

Davant la progressiva degradació i destrucció d'aquests monuments, el Col·legi Oficial d'Arquitectes ens dona a conèixer dues lleis que estan a l'abast dels Ajuntaments i que poden ésser utilitzades per prevenir la possible destrucció dels molins:

-Llei del Tresor Artístic del 1933.

-"Ley de Régimen del Suelo y Ordenación Urbana de 1956, reformada en 2 de Mayo de 1975, y sus reglamentos".

Prenguem consciència doncs del valor dels molins del nostre poble i esperem que l'Ajuntament prengui les mesures oportunes en cas de necessitat.

Junta de Llorito es una gloria de D. Miquel. Per lo mateix aquest senyor es un benefactor de Llorito, i es també amic d'es nostre poble, com heu demostra es regaló d'una part dels seus honoraris per una cosa d'utilitat pública de Llorito.

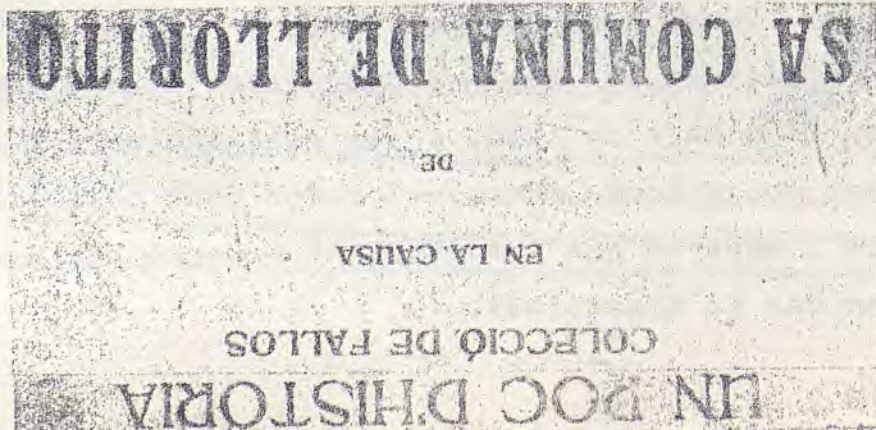
S'altre retrato es del difunt D. Bartomen Bauzá, 1.er Rector d'aquest poble. I també mereix figurar aquí, perquè era amant i defensor dels drets de Llorito, i es primer qui va sabre sa notícia d'es fallo d'es Tribunal Supremo a favor de sa Junta Administrativa, i que volgué tenir copia d'aquesta sentència, qu'es s'interessat i exacta de sa lley. Molts saben lo entés qu'era en lleys p'els conseys que reberen d'all i p'els servicis d'escriptures, documents i asuntos enreviscolats.

I ademés de molt instruit y servicient, procurava y va conseguir una partida de millors p'es poble. Sa cartería i es teléfono varan esser iniciativa i obra d'ell totsol. S'engrandir es cementeri va ser també iniciat sen, com també sa cara de sa Rectoría, que no era per ell només; perquè sa Rectoría es casa de tothom o par tothom. S'arreglar es pis i es portal dels homes a l'església també; i fins i tot els abres qui adornen plases i altres paratjes també va ser iniciat p'es mateix Rector o un regaló fet amb obsequi sen.

Altres projectes tenia també amb estudi i entre mans; pero Den el va cridar a s'edat de 33 anys el 28 de febrer d'enguany. Molt perdé Llorito en sa mort d'un Rector tan instruit, tan servicient i de tanta empresa. Comenémlo a Deu i no olvidem els seus exemples i conseys p'es progrés moral i material d'es nostre poble.

En aquesta resenya mereix figurarhi es nom de D. Juan Aguiló, propietari de son Juan Arnan, per haver contribuít a que mos fessen justicia, donantnos rñó y fallo favorable en so plet de s'administració de sa Comuna. D. Juan, aquelles hores, ocupava es carrec important de Vicepresident de sa Comisió provincial; i regoneguent que sa justicia i sa lley estaven de part de Llorito, en vot i firma va informar amb aquest sentit. I per aixó com per altres motius D. Juan ha demostrat esser benefactor de Llorito i amic de sa justicia.

Per agraïment també hem de consignar aquí es nom de D. Juan Valenzuela, per un bon servici qu'aquest senyor va prestar a sa causa de Llorito. Quant comensava a funcionar sa Junta Administrativa, trobava obstacles ensi per totes ses oficines shont

havia d'acudir; i així un pic a una, i un pic a s'altre, no vollien regoneixer sa personalitat de sa Junta. Un parey d'anys se trobaren enredos i dificultats per despatzar a sa Junta sa carta de pago d'es 10 per 100 dels aprofitaments. I a la fi pe sa firma o cara del Sr. Valenzuela, qui demanava lo just, rahonable i legal, a sa Delegació d'Hacienda i a sa Tesorería s'obrí un registre y libre de conte corrent de sa Junta de Llorito.

Fallo del Gobernador sobre la administración

Hay un sello de la Alcaldía de Sineu.—El Excmo. Sr. Gobernador Civil de esta provincia con fecha 3 del que cursa me dice lo siguiente:—El Sr. Vicepresidente de la Comisión provincial en comunicación de fecha 10 del actual me dice lo siguiente:—«Excmo. Sr. La Comisión provincial ha examinado los antecedentes relativos a la contienda que desde larga fecha se halla pendiente entre el Ayuntamiento de Sineu y la Junta Administrativa del lugar agregado de Llorito de los cuales resulta: que el Alcalde de la expresada villa con fecha 22 de Octubre de 1904 ordenó al Presidente de la Junta Administrativa de Llorito, que desde aquella fecha sometiere a la aprobación del Ayuntamiento los acuerdos que tomara aquella Junta.—Y que los pastos y caza del monte comunal son comunes y gratuitos para todos los vecinos de Sineu domiciliados en aquel lugar y que pueden aprovecharlos en la forma que tengan por conveniente.—Que contra esta providencia del Alcalde de Sineu se alzó D. Miguel Gili y Nicolson Presidente de la Junta Administrativa por haber sido dictada con incompetencia, y con notoria infracción de los artículos 90 al 95 de la ley municipal; cuyo expediente se sirvió V. E. pasar a informe de esta Comisión provincial con fecha 9 de Mayo de 1905.—Que posteriormente el Ayuntamiento de Sineu en la sesión que celebró el día 4 de Febrero del corriente año, acordó que se hiciera saber al Presidente de la Junta Administrativa del monte comunal de Llorito, que dentro de tercero día remitiera a aquella Corporación municipal copia certificada de cuantos acuerdos haya tomado la Junta desde 1.º de enero del corriente año hasta aquella fecha, y que el propio día en que tomara algún acuerdo remitiera igualmente certificación del mismo, para que antes de ser ejecutado pudiera ejercer la superior inspección que le está confiada según la R. O. de 7 de enero de 1887.—Ouya resolución fué comu-

nicada por el Alcalde al Presidente de la Junta Administrativa el día siguiente, habiendo este contestado en fecha 6 del expresado mes que la Junta Administrativa había acordado atenerse a lo que se prescribe en los artículos 95 y 96 de la ley municipal; en vista de cuya contestación, y de la tenaz resistencia en acatar los mandatos del Ayuntamiento, y considerando vulnerada la acción de aquella Corporación municipal el Alcalde se consideró obligado a pedir el apoyo de la superior autoridad de V. E. para que obligue al Presidente de la Junta Administrativa a que inmediatamente dé cumplimiento a cuanto se le ordena en la comunicación de 3 del expresado mes de Febrero, apercibiéndole de que en lo sucesivo facilite a aquel Ayuntamiento cuantos antecedentes sean reclamados de la administración del monte comunal.—Aparece de estos antecedentes que la cuestión que el Gobierno del digno cargo de V. E. está llamado a resolver comprende los siguientes extremos.—1.º ¿Al ordenar el Alcalde de Sineu al Presidente de la Junta Administrativa en 22 de Octubre de 1904 que sometiera a la aprobación del Ayuntamiento los acuerdos que aquella Junta tomara; resolvió en materia de su competencia o se excedió de las atribuciones que la ley municipal le confiere? 2.º ¿Podía declarar el Alcalde de Sineu como lo hizo en la misma comunicación de 22 de Octubre de 1904, que los pastos y caza del monte comunal son comunes y gratuitos para todos los vecinos de Sineu domiciliados en el lugar de Llorito y que pueden aprovecharlos en la forma que tengan por conveniente? 3.º ¿Los acuerdos de la Junta administrativa en materia de su competencia son inmediatamente ejecutivos o necesitan para serlo la aprobación previa del Ayuntamiento de Sineu como pretende aquella corporación municipal? 4.º Viene obligada la Junta administrativa de Llorito a remitir al Ayuntamiento de Sineu copia certificada de todos sus acuerdos para que pueda ejercer la superior inspección que le está confiada? 5.º ¿Qué alcance tiene esta inspección, y que facultades asisten al Ayuntamiento en el ejercicio de la misma?—Para resolver precedentes cuestiones considera indispensable la Comisión provincial fijar especialmente su atención sobre los artículos 90 al 96 de la ley municipal y sobre las disposiciones que para su aplicación se han dictado con posterioridad.—Previene el artículo 90 que los pueblos que formando con otros término municipal, tengan territorio propio, aguas, pastos, montes o cualesquiera derechos que les sean peculiares, conservarán sobre ellos su adminis-

tración particular, a cuyo efecto en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 91 nombrarán una Junta que se compondrá de un Presidente y de dos o cuatro vocales, elegidos directamente uno y otros por los vecinos del pueblo y de entre ellos mismos.—El Ayuntamiento del término municipal en virtud de lo dispuesto en el art.º 95 inspeccionará la administración particular a que se refiere el art.º 90, bien por su iniciativa o ya a solicitud de dos o mas vecinos del pueblo interesado.—Y en virtud de lo preceptuado en el art.º 96 la administración y la inspección expresadas, así como los deberes y obligaciones de la Junta y de sus vocales, se arreglarán a las prescripciones de la ley municipal en todo lo que no se halle determinado en el capítulo 2.º de la misma.—La falta de Reglamento para la aplicación de la ley municipal hizo indispensable la publicación de varias R. E. O. O., aclarando la inteligencia que debe darse a los artículos anteriormente citados, siendo la primera de estas la de 30 de Enero de 1875 por la que se resolvió que las facultades de los Ayuntamientos están limitadas al examen de la administración particular confiada a la Junta sin que les corresponda corregir sus defectos, sino únicamente ponerlo en conocimiento de la superioridad.—Que el presidente de la Junta administrativa lleva el nombre y la representación de esta; cuida de que se ejecuten sus disposiciones y tiene a sus órdenes los dependientes necesarios; pero no puede publicar bandos ni imponer multas a no ser que para esto último tenga delegación expresa en el concepto de Alcalde de barrio.—Confirmando la anterior doctrina se publicó la R. O de 14 de Julio de 1877 por la que se declara que los Ayuntamientos cuando hagan uso de la inspección que el art.º 96 de la ley municipal les concede sobre las Juntas administrativas, deben limitarse a poner los hechos en conocimiento de la superioridad para la resolución correspondiente.—La R. O. de 13 de Mayo de 1878 inspirándose en el mismo criterio resolvió que el haberse declarado independiente los vecinos de cierta aldea no destruye el derecho reconocido a su favor de utilizar ciertos aprovechamientos; y ya esté su presupuesto unido o separado del de otro pueblo subsiste el derecho que le concede el artículo 90 de la ley municipal.—La R. O. de 1.º de Marzo de 1879 establece que la ley de 1.º de Mayo de 1855 se limitó a variar la naturaleza de los bienes de los pueblos pero sin despojar a ninguno de estos en beneficio de otro; y que cuando varios pueblos que tengan o hayan tenido bienes propios formen un municipio, conser-

van sin embargo sobre ellos su administración particular por medio de sus Juntas Administrativas.—La R. O. de 23 de Julio del mismo año 1879 establece que se excede en sus atribuciones el Ayuntamiento que acuerda que los vecinos de los pueblos que constituyen el distrito disfruten mancomunadamente de todos los pastos y aprovechamientos que radican en el mismo, por contrariar tal resolución el art.º 90 de la ley municipal.—Insistiendo en la misma doctrina la R. O. de 31 de Mayo de 1889 dejó sin efecto una providencia del Gobernador que desestimó la pretensión de varios pueblos que con otros formaban término municipal para que tuviera efecto el nombramiento de la Junta que había de administrar los bienes de su exclusiva pertenencia; y declaró que los citados pueblos tenían derecho a elegir la Junta que ha de administrar los bienes particulares que les corresponden con sujeción a las prescripciones de los artículos 90 al 93 de la ley municipal.—La R. O. de 27 de Junio de 1906 estableció las formalidades que deben cumplirse para la destitución de los Secretarios de las Juntas Administrativas.—Y por último el Tribunal Supremo de Justicia en su sentencia de 9 de Noviembre de 1897 estableció como doctrina legal, que con arreglo a los artículos 1 y 90 de la ley municipal la representación del municipio o sea el conjunto de todas las personas que residen en un término municipal corresponde al Ayuntamiento; pero los pueblos que dentro de él tengan territorio y bienes particulares, conservarán sobre estos su administración particular ejercida por una Junta administrativa, formada según los artículos siguientes de la expresada ley; y por tanto la sentencia que reconoce personalidad a una junta administrativa para ser demandada y condenada en representación del Consejo y vecinos de un pueblo sobre obligaciones inherentes a bienes exclusivos del mismo, no infringe, sino que por el contrario se atempera a las citadas disposiciones.—Aceptando la relación de antecedentes que contiene en la parte que se transcribe el dictamen de la Comisión Provincial.—Considerando que la Junta administrativa de Llorito debe funcionar bajo la inspección del Ayuntamiento de Sineu, siendo por lo mismo procedente que co-ordinique todos sus acuerdos a dicho Ayuntamiento.—Considerando; que ello no obstante dichos acuerdos son ejecutivos desde que se adoptan, sin perjuicio de aquella inspección, lo cual significa que no necesitan de la confirmación del Ayuntamiento para ser cumplimentados, mientras hayan recaído en asuntos de la com-

petencia de la misma Junta.—Considerando que el conocimiento de los recursos que interpongan en el Ayuntamiento de Sineu como la Junta administrativa de Llorito acerca de la administración del monte comunal de dicho lugar compete a la Delegación de Hacienda de esta provincia por depender la explotación de aquel monte y demás bienes de análogas condiciones del Ministerio de Hacienda.—He resuelto con referencia a los dos expedientes de que trata el dictamen de la Comisión provincial:—Primero: Estimar el recurso interpuesto por D. Miguel Gili y Niculan como presidente de la Junta administrativa de Llorito contra la providencia del Alcalde de Sineu que le fué comunicada en 22 de octubre de 1904, y anular esta providencia, en cuanto por ella se ordena a la Junta, que sometiera sus acuerdos a la aprobación del Ayuntamiento.—Segundo: Confirmar el acuerdo de éste, adoptado en la sesión de 4 de febrero de este año en cuanto resolvió que se hiciera saber al presidente de la Junta administrativa de Llorito que dentro de tercero día comunicase al Ayuntamiento los acuerdos de la misma remitiéndole de ellos copia certificada; y dejar sin efecto el mismo acuerdo en cuanto establece que los de la Junta no han de ser inmediatamente ejecutivos.—Y tercero: Remitir al Ayuntamiento de Sineu y a la Junta administrativa de Llorito a las autoridades y oficinas dependientes del Ministerio de Hacienda para cuanto haga referencia a la administración y explotación del monte comunal de Llorito, por ser aquel Ministerio y sus dependencias los únicos que tienen competencia en este ramo de la Administración.—Lo que digo a V. para su conocimiento y el del Ayuntamiento de en digna presidencia y el de la Junta Administrativa de Llorito a la cual se servirá trasladarlo.—Dios guarde a V. m. a.—Palma 3 de Julio de 1908.—L. de Irazabal.—Sr. Alcalde de Sineu.—Lo que transcribo a V. en cumplimiento de lo mandado y para que dentro de tercero día remita a esta Alcaldía la copia certificada de los acuerdos tomados por esa Junta que le fueron reclamados en 5 de Febrero último según así quedá resuelto por dicha superior Autoridad acusándoseme inmediato recibo de la presente para resguardo de esta Alcaldía.—Dios guarde a V. m. a.—Sineu 6 Julio de 1908.—El Alcalde, C. Teodoro Servera, Rábrica.—Sello de la Alcaldía de Sineu.—Sr. Presidente de la Junta Administrativa del monte llamado Comuna de Llorito.—

continuará

Racó per a la Poesia

per C.B.B.

Xerrant de poesia

En Pere Orpí: Gabellí del 36. Va seguir el camí del sacerdoci; estudià fins treure la llicenciatura en Teologia per a començar el seu ministeri a la nova i cosmopolita parròquia de Paguera. Actualment l'exerceix a Son Macia de Manacor.

En Pere construeix sonete deixant-se dur per un fons religiós i líric. Quan escriu, el poeta parla en Déu; un déu personal i transcendent, única explicació total de l'existència. Déu com a tema, com a interlocutor, com a missatge, és la pedra fonamental dins tota la trajectòria del llibre i del poeta.

Déu és tot l'equipatge a l'hora de "la tasca", l'única esperança del "pelegrí de la tarda". El somriure de Déu ompl tota la cosmologia del tèleg. Déu guanya sempre de retruc en el joc de la gràcia. I quan, ja vora mar, estremeix un món nou, un llenguatge més directe, una metafòrica més actual i el fer l'hipocresia dels "marxants de la buidor ben pentinada", i el clam dels qui ploren, altra volta, En Pere, sacerdot poeta, ens parla de Déu com a única explicació i redós de tanta dèria.

"La missa ha començat. Quedem defora
i parlarem del temps, d'economia,
de dones, de futbol...El temps fa via
i ens cal aprofitar aquesta mig hora.
Tenc plans de sermons la cantimplora,
i m'enutja el qui té la gosadía
de seure al primer banc...l'Eucaristia
compromet, i val més estar-ne enfora.
L'esperança, l'amor, la vida eterna...
em sonen a retòrica estentissaa
que potser no conveng, però enlluerna.
Cal que lluitem contra la fe postissa...
Em seguirem parlant dins la taverna.
Anem en pau, que ja ha acabat la missa."

Xerrant en poesia

"La música no pot rompre el silenci,
 perquè de vegades n'és part d'ell.
 (L'esglai cerca el culpaig
 i droga el solc de l'infinit)
 El blair de tanta de fura
 reca sobre l'ànima morta
 i hi deixa, suau el jac,
 una empremta de malson:
 la no-paraula feta miques,
 la no-paraula feta bocins.
 El vers, tant buit, vol arribar a l'horitzó"

Miquel Mestre i Genovart
 Premi "Ciutat de Manacor 1974"

Velguent fer poesia

"He anat despullant la imatge traçada a pincel·lades de llapis
 i pintat de bell nou, amb colors, un dibuix mig esborrat,
 he anat despullant l'arbre, dia a dia, poc a poc
 i regat, amb aigua dolça, el tronc mig trossejat,
 dins cada silenci he deixat un intent i un poc de força
 i avui, la imatge desdibuixada
 i l'aigua un poc passada,
 encara es recorden el teu nom..."

C.C.B.

302 1234567891011121314151617181920212223242526272829303132333435363738394041424344454647484950515253545556575859606162636465666768697071727374757677787980818283848586878889909192939495969798991001011021031041051061071081091101111121131141151161171181191201211221231241251261271281291301311321331341351361371381391401411421431441451461471481491501511521531541551561571581591601611621631641651661671681691701711721731741751761771781791801811821831841851861871881891901911921931941951961971981992002012022032042052062072082092102112122132142152162172182192202212222232242252262272282292302312322332342352362372382392402412422432442452462472482492502512522532542552562572582592602612622632642652662672682692702712722732742752762772782792802812822832842852862872882892902912922932942952962972982993003013023033043053063073083093103113123133143153163173183193203213223233243253263273283293303313323333343353363373383393403413423433443453463473483493503513523533543553563573583593603613623633643653663673683693703713723733743753763773783793803813823833843853863873883893903913923933943953963973983994004014024034044054064074084094104114124134144154164174184194204214224234244254264274284294304314324334344354364374384394404414424434444454464474484494504514524534544554564574584594604614624634644654664674684694704714724734744754764774784794804814824834844854864874884894904914924934944954964974984995005015025035045055065075085095105115125135145155165175185195205215225235245255265275285295305315325335345355365375385395405415425435445455465475485495505515525535545555565575585595605615625635645655665675685695705715725735745755765775785795805815825835845855865875885895905915925935945955965975985996006016026036046056066076086096106116126136146156166176186196206216226236246256266276286296306316326336346356366376386396406416426436446456466476486496506516526536546556566576586596606616626636646656666676686696706716726736746756766776786796806816826836846856866876886896906916926936946956966976986997007017027037047057067077087097107117127137147157167177187197207217227237247257267277287297307317327337347357367377387397407417427437447457467477487497507517527537547557567577587597607617627637647657667677687697707717727737747757767777787797807817827837847857867877887897907917927937947957967977987998008018028038048058068078088098108118128138148158168178188198208218228238248258268278288298308318328338348358368378388398408418428438448458468478488498508518528538548558568578588598608618628638648658668678688698708718728738748758768778788798808818828838848858868878888898908918928938948958968978988999009019029039049059069079089099109119129139149159169179189199209219229239249259269279289299309319329339349359369379389399409419429439449459469479489499509519529539549559569579589599609619629639649659669679689699709719729739749759769779789799809819829839849859869879889899909919929939949959969979989991000100110021003100410051006100710081009101010111012101310141015101610171018101910201021102210231024102510261027102810291030103110321033103410351036103710381039104010411042104310441045104610471048104910501051105210531054105510561057105810591060106110621063106410651066106710681069107010711072107310741075107610771078107910801081108210831084108510861087108810891090109110921093109410951096109710981099110011011102110311041105110611071108110911101111111211131114111511161117111811191120112111221123112411251126112711281129113011311132113311341135113611371138113911401141114211431144114511461147114811491150115111521153115411551156115711581159116011611162116311641165116611671168116911701171117211731174117511761177117811791180118111821183118411851186118711881189119011911192119311941195119611971198119912001201120212031204120512061207120812091210121112121213121412151216121712181219122012211222122312241225122612271228122912301231123212331234123512361237123812391240124112421243124412451246124712481249125012511252125312541255125612571258125912601261126212631264126512661267126812691270127112721273127412751276127712781279128012811282128312841285128612871288128912901291129212931294129512961297129812991300130113021303130413051306130713081309131013111312131313141315131613171318131913201321132213231324132513261327132813291330133113321333133413351336133713381339134013411342134313441345134613471348134913501351135213531354135513561357135813591360136113621363136413651366136713681369137013711372137313741375137613771378137913801381138213831384138513861387138813891390139113921393139413951396139713981399140014011402140314041405140614071408140914101411141214131414141514161417141814191420142114221423142414251426142714281429143014311432143314341435143614371438143914401441144214431444144514461447144814491450145114521453145414551456145714581459146014611462146314641465146614671468146914701471147214731474147514761477147814791480148114821483148414851486148714881489149014911492149314941495149614971498149915001501150215031504150515061507150815091510151115121513151415151516151715181519152015211522152315241525152615271528152915301531153215331534153515361537153815391540154115421543154415451546154715481549155015511552155315541555155615571558155915601561156215631564156515661567156815691570157115721573157415751576157715781579158015811582158315841585158615871588158915901591159215931594159515961597159815991600160116021603160416051606160716081609161016111612161316141615161616171618161916201621162216231624162516261627162816291630163116321633163416351636163716381639164016411642164316441645164616471648164916501651165216531654165516561657165816591660166116621663166416651666166716681669167016711672167316741675167616771678167916801681168216831684168516861687168816891690169116921693169416951696169716981699170017011702170317041705170617071708170917101711171217131714171517161717171817191720172117221723172417251726172717281729173017311732173317341735173617371738173917401741174217431744174517461747174817491750175117521753175417551756175717581759176017611762176317641765176617671768176917701771177217731774177517761777177817791780178117821783178417851786178717881789179017911792179317941795179617971798179918001801180218031804180518061807180818091810181118121813181418151816181718181819182018211822182318241825182618271828182918301831183218331834183518361837183818391840184118421843184418451846184718481849185018511852185318541855185618571858185918601861186218631864186518661867186818691870187118721873187418751876187718781879188018811882188318841885188618871888188918901891189218931894189518961897189818991900190119021903190419051906190719081909191019111912191319141915191619171918191919201921192219231924192519261927192819291930193119321933193419351936193719381939194019411942194319441945194619471948194919501951195219531954195519561957195819591960196119621963196419651966196719681969197019711972197319741975197619771978197919801981198219831984198519861987198819891990199119921993199419951996199719981999200020012002200320042005200620072008200920102011201220132014201520162017201820192020202120222023202420252026202720282029203020312032203320342035203620372038203920402041204220432044204520462047204820492050205120522053205420552056205720582059206020612062206320642065206620672068206920702071207220732074207520762077207820792080208120822083208420852086208720882089209020912092209320942095209620972098209921002101210221032104210521062107210821092110211121122113211421152116211721182119212021212122212321242125212621272128212921302131213221332134213521362137213821392140214121422143214421452146214721482149215021512152215321542155215621572158215921602161216221632164216521662167216821692170217121722173217421752176217721782179218021812182218321842185218621872188218921902191219221932194219521962197219821992200220122022203220422052206220722082209221022112212221322142215221622172218221922202221222222232224222522262227222822292230223122322233223422352236223722382239224022412242224322442245224622472248224922502251225222532254225522562257225822592260226122622263226422652266226722682269227022712272227322742275227622772278227922802281228222832284228522862287228822892290229122922293229422952296229722982299230023012302230323042305230623072308230923102311231223132314231523162317231823192320232123222323232423252326232723282329233023312332233323342335233623372338233923402341234223432344234523462347234823492350235123522353235423552356235723582359236023612362236323642365236623672368236923702371237223732374237523762377237823792380238123822383238423852386238723882389239023912392239323942395239623972398239924002401240224032404240524062407240824092410241124122413241424152416241724182419242024212422242324242425242624272428242924302431243224332434243524362437243824392440244124422443244424452446244724482449245024512452245324542455245624572458245924602461246224632464246524662467246824692470247124722473247424752476247724782479248024812482248324842485248624872488248924902491249224932494249524962497249824992500250125022503250425052506250725082509251025112512251325142515251625172518251925202521252225232524252525262527252825292530253125322533253425352536253725382539254025412542254325442545254625472548254925502551255225532554255525562557255825592560256125622563256425652566256725682569257025712572257325742575257625772578257925802581258225832584258525862587258825892590259125922593259425952596259725982599260026012602260326042605260626072608260926102611261226132614261526162617261826192620262126222623262426252626262726282629263026312632263326342635263626372638263926402641264226432644264526462647264826492650265126522653265426552656265726582659266026612662266326642665266626672668266926702671267226732674267526762677267826792680268126822683268426852686268726882689269026912692269326942695269626972698269927002701270227032704270527062707270827092710271127122713271427152716271727182719272027212722272327242725272627272728272927302731273227332734273527362737273827392740274127422743274427452746274727482749275027512752275327542755275627572758275927602761276227632764276527662767276827692770277127722773277427752776277727782779278027812782278327842785278627872788278927902791279227932794279527962797279827992800280128022803280428052806280728082809281028112812281328142815281628172818281928202821282228232824282528262827282828292830283128322833283428352836283728382839284028412842284328442845284628472848284928502851285228532854285528562857285828592860286128622863286428652866286728682869287028712872287328742875287628772878287928802881288228832884288528862887288828892890289128922893289428952896289728982899290029012902290329042905290629072908290929102911291229132914291529162917291829192920292129222923292429252926292729282929293029312932293329342935293629372938293929402941294229432944294529462947294829492950295129522953295429552956295729582959296029612962296329642965296629672968296929702971297229732974297529762977297829792980298129822983298429852986298729882989299029912992299329942995299629972998299930003001300230033004300530063007300830093010301130123013301430153016301730183019302030213022302330243025302630273028302930303031303230333034303530363037303830393040304130423043304430453046304730483049305030513052305330543055305630573058305930603061306230633064306530663067306830693070307130723073307430753076307730783079308030813082308330843085308630873088308930903091309230933094309530963097309830993100310131023103310431053106310731083109311031113112311331143115311631173118311931203121312231233124312531263127312831293130313131323133313431353136313731383139314031413142314331443145314631473148314931503151315231533154315531563157315831593160316131623163316431653166316731683169317031713172317331743175317631773178317931803181318231833184318531863187318831893190319131923193319431953196319731983199320032013202320332043205320632073208320932103211321232133214321532163217321832193220322132223223322343225322632273228322932303231323232333234323532363237323832393240324132423243324432453246324732483249325032513252325332543255325632573258325932603261326232633264326532663267326832693270327132723273327432753276327732783279328032813282328332843285328632873288328932903291329232933294329532963297329832993300330133023303330433053306330733083309331033113312331333143315331633173318331933203321332233233324332533263327332833293330333133323333333433353336333733383339334033413342334333443345334633473348334933503351335233533354335533563357335833593360336133623363336433

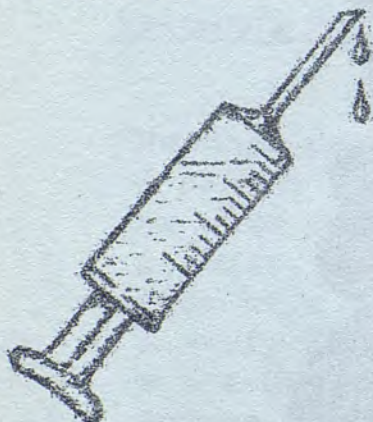
las Drogas *por R. M.*

CONOCIMIENTOS PREVIOS

Una vez clasificadas las drogas, conviene, antes de pasar a su estudio particular, conocer una serie de términos, fenómenos y circunstancias que éstas llevan consigo.

Ya se expuso lo que era droga y estupefaciente. Ahora conoceremos el término "TOXICOMANIA". Por "toxicomanía" se debe de entender un estado de intoxicación periódica o crónica producida por el consumo de una sustancia natural o sintética que tiene por características:

- a) un deseo invencible o necesidad de continuar tomando la droga.
- b) una dependencia que pueda ser física o psíquica, o ambas a la vez, respecto a los efectos de la droga.
- c) una tendencia a aumentar la dosis.
- d) efectos perjudiciales para el individuo o la sociedad.

Así pues, será "toxicómano", todo aquel sujeto que ingiere sustancias tóxicas con fines no terapéuticos y con la cual establezca una dependencia, bien sea física o psicológica, respecto de aquélla y que al ser privado de ella puede presentar una especial sintomatología llamada "síndrome de abstinencia". Por toxicómano, podemos entender lo que vulgarmente se denomina drogadicto (adicto-a las drogas).

El Toxicómano o drogadicto, se puede iniciar en el consumo de las drogas, por alguna de las siguientes vías:

1) La Iatrogénica.- Cuando se alcanza el hábito después del padecimiento de alguna enfermedad, en cuyo tratamiento, se hubieran utilizado analgésicos muy fuertes, como los opiáceos.

2) La Accidental.- Es el caso de aquellas personas que por su profesión o intensa actividad social, se ven obligados a tomar sustancias que, por encima del margen de tolerancia, pueden llegar a hacerlas caer en la dependencia (alcoholismo, barbitúricos) o ser más propensos a otro tipo de drogas.

3) La Evasiva.- Es la más corriente. Aquí el drogarse tiene cierto sentido de juego, de evasión, de aventura, para experimentar nuevas sensaciones o para olvidar. En este caso, lo que empieza siendo una simple experiencia, puede desembocar en un verdadero infierno: el del hábito y la dependencia.

Ya que se ha hablado de "hábito", habrá que pasar a definirlo, puesto que éste es uno de los mayores peligros que conllevan las drogas.

Por "hábito" se entiende el resultado del consumo repetido de una determinada droga, caracterizándose por:

- a) un deseo, no una exigencia, de continuar tomando la droga o causa de la sensación de bienestar que produce.
- b) poca o ninguna tendencia a aumentar la dosis.
- c) cierta dependencia psíquica, respecto de los efectos de la droga, pero con ausencia de dependencia física y del síndrome de abstinencia.
- d) los efectos perjudiciales, caso de existir, afectan únicamente al individuo.

Llegados a este punto, se puede hacer un paréntesis, para explicar una de las diferenciaciones que existen entre el término "droga" y el de "estupefaciente". Así con las "drogas" (asimiladas vulgarmente a "drogas duras"), se produce una "dependencia" (física o psíquica)- el término dependencia está íntimamente ligado al de toxicomanía-, mientras que con los "estupefacientes" (asimilados a "drogas blandas"), se produce un "hábito". (La diferencia entre dependencia y hábito, se puede comprobar comparando las características de la toxicomanía de las del hábito). Como lógicamente cabe decir, siempre será peor la dependencia al hábito, aunque esta diferenciación sea de un modo generalizado.

Otro concepto que se ha mencionado, ha sido el de "síndrome de abstinencia". Con ello se quiere expresar el estado más indeseable que puede presentarse en un drogadicto. Cuando a un toxicómano (principalmente de drogas duras), le falta la droga, sufre

una serie de trastornos, tanto físicos como psíquicos, que según va pasando el tiempo le producen graves trastornos, dándole un aspecto muy deplorable. La dependencia y la abstinencia están íntimamente ligadas, ya que cuando mayor dependencia presenta una droga, mayores y peores síntomas de abstinencia padecerá el adicto cuando le falte aquélla. Tal es la depresión que sufre con la abstinencia de la droga, que algunos drogadictos tratan de suicidarse, mientras que otros pueden fallar o sufrir graves trastornos psíquicos.

Otro fenómeno que se da en ciertas drogas, es el de la "tolerancia". Por "tolerancia" se entiende el fenómeno por el cual el toxicómano tiende a aumentar las dosis habituales de su droga, ya que las iniciales no surten el efecto deseado, debido a que su organismo presenta una mayor resistencia a los efectos de la droga, por lo que para conseguir las sensaciones deseadas, debe de aumentar la cantidad de la misma.

Al igual que ocurre con la dependencia, aquellas drogas que presentan mayor tolerancia son las más peligrosas, ya que el drogadicto en su afán de conseguir los efectos deseados y que no consigue con las dosis habituales, es capaz de ingerir enormes cantidades del tóxico que causarían la muerte instantánea de una persona no adicta. No obstante, a pesar de dicha tolerancia, es frecuente el leer en la prensa la noticia de la muerte de algún drogadicto por "sobredosis", es decir, por sobrepasar la cantidad de droga que el cuerpo es capaz de asimilar.

Un último concepto que hay que definir es el de "la Escalada". Con ello se quiere expresar el camino que recorren gran número de drogadictos, pasando de una droga a otra, empezando con las más débiles y acabando con las más fuertes. Es un hecho que el que ha probado una droga con curiosidad, luego continúa tomándola por hábito, no repara en probar otra, inducido por su afán de curiosidad, de buscar nuevas sensaciones o de hallar un efecto más intenso en sus sensaciones. No es que ello sea aplicable a todos los que consumen algún tipo de droga, pero sí que la mayoría de los que consumen drogas duras, empezaron por las blandas.

Antitipo de ejemplo, se podría decir que a la persona que se le tomar primero tranquilizantes o anfetaminas (estimulantes),

está más predispuesta que otra para pasar a los alucinógenos del tipo de la Marihuana, Grifa o Hachís, y de ahí a través de los barbitúricos y alucinógenos mayores (LSD, Meescalina), a la Cocaína y Opiáceos (Morfina y Heroína). A partir de ahí, se puede decir que el toxicómano ha caído en la dependencia y ya no reperará en tomar cualquier sustancia que le prometa fuertes sensaciones, como ocurre con la "dinamita" (combinación de heroína con cocaína), que es una de las mezclas más fuertes y peligrosas que se conocen.

(CONTINUARÁ)

L'ALARMANT CONTAMINACIÓ QUE ENS OFEGA.

PER FELIP MUNAR.

Ahí, avui, demà, sempre estarà l'home de la ciutat preparant-se per deixar-la. Aquest home que cercava ansiosament viure a una ciutat lluminosa, luxosa, plena de possibilitats. Que s'en va anar allà amb l'il·lusió d'ésser feliç, de no estar aïllat, d'anar a tot el que la ciutat ofereix. Aquest home està de volta. Vacances llargues, o curtes. Fins de setmana. Pons. Casa de camp o residències secundàries.

... Però tal vegada, en aquest fugir dels centres urbans, amb tant de renou, amb tant de gas venent, amb aigua sotmesa a tots els arts de la química, sense gust aigua, hi hagi una altra raó: un adelantar-se a estar prop del que pot desaparèixer, prop de la Mare Naturalassa. Mare, sí, mare i no com a figura retòrica barata, sino perquè ara la sentim així, la cridem així des de les entranyes del nostre cor.

Estar devora ella, tornar a dins el ventre seu, viu, vert, perfumat, silenciós, dolç, ... La vida vegetal pot desaparèixer. Cinquanta milions de Tna suplementàries de les partícules que hi ha a l'atmosfera, faran caure la temperatura de quinze graus centígraus, segons els càlculs del físic nordamericà doctor Williams E. Cabb.

Un gran perill hi va haver fa una segles, explica aquest mateix doctor, quan les erupcions de volcans a l'illa Katatoba, entre Java i Sumatra, moment crucial per la Terra, per la seva atmosfera, per la seva vida vegetal, ja que el volcà va tirar vuit Km de fragments de roca, escampant la polsegada davant 750.000 Km i cobrint la mar d'una capa de pedra pómez. Dins l'espai d'una anya va fugir el perill i l'atmosfera va tornar a recobrar el seu equilibri.

Però ara, què passa? Més de dos-cents milions de cotxes ruden pels camins del món, es mengen l'oxigen que encara té, dos-cents milions de vehicles que produeixen òxid de carbó en proporcions catàstròfiques. I si en això hi juntem mil i mil d'avions, mil i mils de fàbriques, veurem com les partícules de pols van augmentant perillosament. Hem de tenir en compte que per fer mil Km, un cotxe utilitza més oxigen que el que consumeix un home en un any.

No és vera que sobreem raons per estar ben aferrats a tu, aquesta darrera temps de la teua vida, Mare Naturalassa?

ALABAD AL SEÑOR EN LA TIERRA

per FELIP MUNAR i MUNAR

Alabad al señor en la tierra,
catáceos y abismos del mar.
Rayos, granizos, nieve y bruma,
viento huracanado que cumple sus órdenes.
Montes y todas las sierras,
árboles frutales y cedros.
Fieras y animales domésticos,
reptiles y pájaros que vuelan.
Reyes y pueblos del orbe,
príncipes y jefes del mundo.
Los jóvenes y también las doncellas,
los viejos junto con los niños.
Alaben el nombre del Señor,
el único nombre sublime.
Su majestad sobre el cielo y la tierra.

SALMO 148

Los Abortos en el Ganado Ovino.

Los abortos dentro de la patología ovina, son uno de los problemas que mas daño economico causan a una explotación. Los investigadores aun no han podido explicar a que es debido ese desequilibrio fisiológico de la oveja gestante.

Las causas (tipos de infecciones) mas comunes de abortos son:

Clamidiosis, Salmonellosis y Brucelosis (los mas comunes) toxoplasmosis, Listeriosis, Vibriosis, Fiebre Altosa y Leptospirosis.

Cuando tenemos abortos en nuestra explotación, hay que recurrir enseguida al analisis de laboratorio o mirar de encontrar la posible causa circunstancial.

a) Para el analisis en laboratorio, hay que llevar un feto, la placenta y un tubo de sangre, (es recomendable tomar otra muestra de sangre a los 15 - 20 días del aborto) si este analisis saliera negativo es recomendable hacer otro muestreo.

b) En las causas circunstanciales buscaremos generalmente entre las siguientes:

Mala alimentación (falta de unas cantidades minimas de vitaminas, minerales, proteínas, aminoácidos etc...) Las causas nutricionales son cada vez mas acusadas en los abortos ovinos, ocasionadas por efectos carenciales y por efectos toxicos. Los abortos carenciales son debidos fundamentalmente por falta de vitamina A y minerales, especialmente fosforo. Los abortos tipo toxico suelen ser provocados por ciertos vegetales.

Por la persecución continuada de un perro a una oveja gestante, por una pelea etc..., también son causas de aborto.

Para evitar el contagio y prevenir contra las infecciones, destacaremos lo siguiente:

Impedir el contacto del rebaño con los productos abortados (fetos, placenta y líquidos).

Control de las ovejas abortadas.

Evitar la introducción en nuestro rebaño, de otros animales procedentes de otro rebaño, sin un previo control.

Comprar los reproductores en explotaciones exentas de estas enfermedades.

Evitar el contacto directo con otro rebaño, o en los lugares que este haya pastado.

Evitar los contactos con otras especies.

Vacunar contra la enfermedad mas frecuente en la zona (Brucelosis).

per Miguel Coll

TEMPS ENRERA

Les Festes de Nadal.

per Mn. Llorenç Vanrell

Per a Nadal, es feien unes festes molt alegres i divertides, així mateix, sense fer mal a ningú net del món.

La gent de l'any ú era molt bona; no flastomava, recava el rosari i un enfilall de perenostres cada vespre i escoltaven tot el que sentien predicar dalt la trona, perquè sabien que era la veu de Déu; només sabien la doctrina cristiana i el que importava per a ésser persones de bé, incapaços de fer mal a ningú, més bona que el pa; no enganyaven mal a persona nada ni volien un doblar d'altre per tot això d'aquest món.

Eren ignorants en lletres, però, a l'hora de la veritat, passaven a molts de llistats.

Quan s'arrambaven aqueste dies grans, com trullaven, com es desteixinaven grans i menuts per tot arreu, per dins vila i per fora vila en dispendre les coses per a aquestes festes! La gent gran preparant coses per a menjar; coques, torró, besons i altres coses bones com obsequi al Nin Jesús.

La gent menuda anava fons corda per a compondre el "Betlem" (ne es parlen devers l'Església, escolans i monges el que feien per deixar-ho tot a punt). El padrinet o la padrineta els hi donaven qualche consell ho qualche idea perquè fos més acertat. Una vegada acabat el mostraven tot joiosos i els qui ho contemplaven feien els seus comentaris tots contents de veure que el havien rebut compondre tan garrit.

Ben hagin les bones costums! I les de Nadal que s'enduïen la palma entre totes les bones.

LA SIBIL·LA

Entre aquestes bones costums tenim a Mallorca, des de fa molt d'anys, el de cantar la Sibil·la en les Matines de Nadal.

Es aquest un cant religiós antiquíssim, popular en extrem fins al punt de què molts de gent que hi assisteix deixaria de fer-ho si es suprimís el cant de la Sibil·la.

Alguns bisbes intentaren abolir-la, encara que no es va poder aconseguir ja que altres deixats dur per l'opinió del poble pregeren i aconseguiren que la Sibil·la segueixi en nosaltres per les Matines de Nadal.

Segons F. A. Barbieri, fou importada a Espanya pels benedictins francesos quan al segle XI (segons altres el XVI), arreglaren o modificaren gran part del nostre Ritual. Quan es començà a cantar a Mallorca no ho sabem, però sí es sap, que l'any 1572 el Bisbe Don Diego Arnedo volgué suprimir aquest cant, però a 1575 el Capítol a instàncies de l'altre Bisbe Don Joan Vich i Manrique el restablí junt amb altres càntics devots. Més tard, el 1655 l'altre Bisbe Don Pere Manjarrés de Heredia prohibí, novament, la representació de la Sibil·la a les esglésies de Mallorca, a no ser amb un permís especial per escrit. Sia com sia, actualment, es canta a quasi a totes les esglésies mallorquines i sol cantar-se també amb la popular representació dels Reis d'Orient.

Aquest càntic, que és la profecia del Judici final, es pot considerar quasi popular i, segons opinions d'il·lustres musicòlegs és una vertadera joia musical.

Per els qui no són mallorquins ni coneixen el cant convé dir com i quan es cantava.

Amb temps suficient s'escollià un nin de 10 a 12 anys que tingués bona veu, i, amb molta paciència s'assajava, i a fi que li foga la por, uns dies abans de Nadal, el feien assajar damunt la trona, que era el lloc des d'on es cantava.

El dissabte de Nadal al acabar-se de cantar al Cor les Matines, la clerecia anava en processó davant el "Betlem" a cantar-hi el Te Deum.

En aquesta processó hi prenia part el nin enjoiat amb un vestit llarg de seda, duent una gorra al cap del mateix color i portant amb les dues mans una espasa dambeïnada i amb la punta per amunt. Acabat el Te Deum, acompanyat de dos escolans amb els cirials s'anava cap a la trona, mentre l'orque tocava tonades populars de xeremies o es cantaven alegres cants nadalencs.

Arribat allà, sempre amb l'espasa drete, i enmig d'un gran silenci, l'orque li donava el to i callava, i la Sibil·la entonava el cant de la profecia. Començava l'introducció, després de la

qual l'orgue tocava un versicle curt per a aguantar-li el to i novament ell entona la primera estrofa.

Entre estrofa i estrofa, l'orgue tocava alguna verseta curta durant els quals el públic feia els seus comentaris, per tornar fer silenci al reprendre la Sibil·la l'estrofa següent. I així totes, una darrera l'altra. (La lletra de la Sibil·la s'atribueix al mallorquí, Fr. Anselm Turmeda, franciscà).

Acabades totes les estrofes, repetia l'introducció i el final d'aquesta, mentre l'orgue tornava començar una tocada alegre xeremies o altre semblant, la Sibil·la feia una creu amb l'espasa i devallava per anar-se'n a desvestir-se.

Com sabeu, l'antiquíssim cant de la Sibil·la, tan estrany i misteriós, no es un cant passat de moda que sols sabien les velletes d'un temps, sino que és ben viu i es pot sentir cada any a qualsevol de les esglésies de Mallorca, i, Déu faci que es conservi molta d'anyes.

ES PI GROS

*Desitja a tots els seus subscriptors
i lloctans*

*Bones Festes i
Felis Any Nou*

Espai Obert

Ajuda a la Pagesia?

per

Felip Munar i Munar.

A l'anterior revista va sortir un article referent als pòbits, escrit per n'Andreu Rasis que, encara que els seus plantejaments fossin reials i desgraciadament tristes, no ho era la seva manera de reflexionar damunt segons quins punts.

Què són els pòbits? Cada Ajuntament té un pressupost, cada any. D'aquí bé el pòbit és l'1% per cent (1%) d'aquest pressupost, que es va sumant cada any i s'envia a Madrid. Segons dades de l'Ajuntament l'any 1971 hi havia de pòbit 40.488'60 pts. Ara'm a veure com s'ha arribat a la quantitat actual:

1971-	---	1% del pressupost	---	5.640 Ptas
1972-	---	id-	---	5.880 "
1973-	---	id-	---	5.880 "
1974-	---	id-	---	6.465 "
1975-	---	id-	---	7.031 "
1976-	---	id-	---	10.001 "
1977-	---	---	---	14.361 "
1978-	---	---	---	18.500 "
1979-	---	---	---	18.500 "

Així s'ha arribat a les 128.999'60 pts que hi ha actualment.

L'Ajuntament va informar així com li tocava: va passar a n'el taulé d'anuncis de la Cesa de la Vila l'informació corresponent. Què passa? Doncs que ens pensen que ens ho han de fer saber per carta o que ens han d'agafar un per un per a comunicar-nos. És un deure de tot l'horitzó informar-ns; les portes de l'Ajuntament estan obertes cada dia i a n'el taulé d'anuncis cada mes hi ha noves notícies.

Si la distribució està ben feta o no és un altre problema molt greu, però que no està dins les nostres mans -perquè què podem fer nosaltres si donés tenir un milió cinc-cents mil pts? Així s'explica que un poble com Calvià tenguí dotze milions en pòbits, quan el seu pressupost supera els cent milions de pts.

Es clar que un manlleu de 20.000 pts -això és el que li toca a un l'horitzó que el vulgui fer- no soluciona res. Ara bé el problema està en que els senyors que s'ocupen de l'agricultura tenen el cap dins la terra; igual que

Xesc Coll

Toni Camps

Tomeu Rigo

per Joan Jaume Beltràn.

Una de les manifestacions més senzilles i, no per això, menys importants de la nostra oprimida i oblidada cultura són els marges i les parets.

Són els marges els homes que amb una admirable paciència i una mestria digna d'artistes feien les parets donant a la nostra Illa una fisonomia molt pròpia i especial.

Sigui doncs avui aquest apartat un petit homenatge als marges lloritans.

L'AMO EN XESC COLL

Vaig començar a fer-hi feina quan mon pare es va morir, guanyant quatre pessetes. Més endavant vaig anar a Son Servera (Sa Possessió) a on hi vaig fer totes les parets. M'anirrecord que una vegada que cavavem per fer-n'hi una hi trobarem un home enterrat amb una argolla a la cama esquerra; allà també n'hi ferem una que media 232 metres de llarg per 32 pans d'amplària. També en vaig fer a Son Munar, Sa Bastida de Son Brondo, Son Joan Jaume d'En Tomeu Amengual, (aquí va ésser on vaig deixar les eines i els calçons per anar-m'en a Venezuela).

L'AMO EN TONI CAMPS

Jo vaig començar amb l'amo en Xesc Satro, a'Sob Company, allà estava de mosso i guanyava sis reals de sol a sol. També vaig fer les parets del Convent (es tarongers).

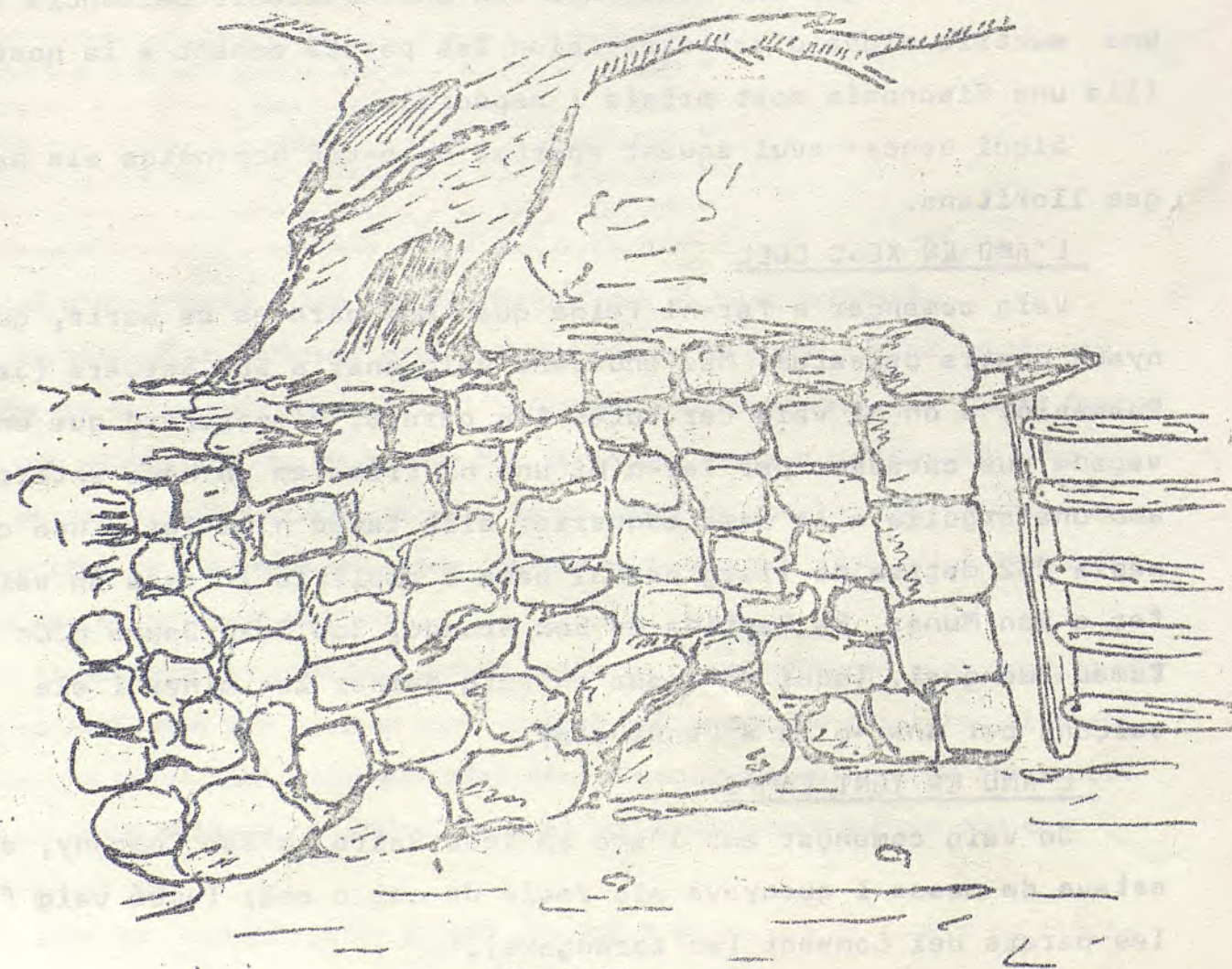
Crec que aquesta és una feina d'ull, es a dir, d'artesanía.

L'AMO EN TOMEU RIBAS "RIGÓ"

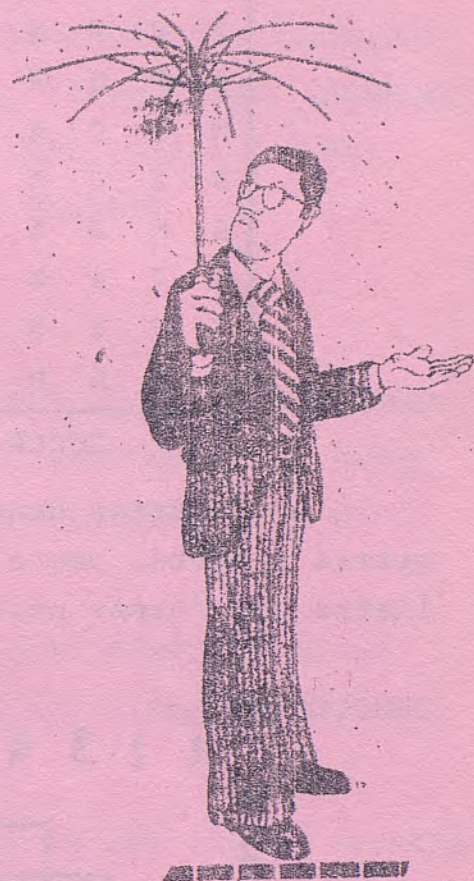
Jo vaig començar per ofició, amb en Xesc Coll, abans d'anar al servei militar. M'contentava en quant en feia alguna una, però degut a que és una feina molt feixuga, la meua salut no m'ho permet. El fer paret ha de sortir de sí mateix, no basta el voler dir: "jo vull fer paret", ja que hi ha moltes maneres de fer-ne.

Es una llàstima que tanta feina i tantes hores dedicades en aquest ofici es vagin perdent en nom del desenvolupament actual per dues raons ben concretes: per una part la pèrdua de temps que dur el haver de cercar pedres, arreglar-les i posar-les, ja que estem a una societat que actualment no permet el haver de perdre tan de temps; i per altra part, degut a què la tecnologia de la construcció ha tret materials que són més pràctics a l'hora de construir.

Espereu que preest tota una consciència de la importància ecològica, artística, històrica i cultural que tenen els marges i les parets.

KU MOR

FELIC ANY NOV 1980 A TOTS

PASSATEMPS

SOPA DE LLETRES

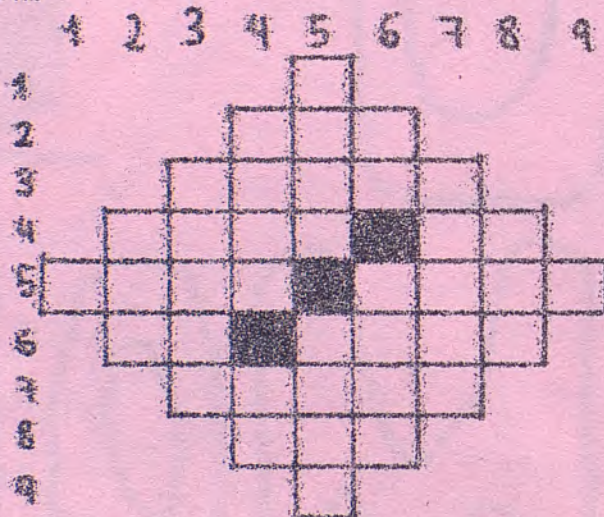
Per En Mateu Fiol

B	A	R	T	O	M	E	U	P	N	N	E
P	P	N	C	O	I	L	D	C	A	T	R
S	A	I	D	E	Q	S	V	O	A	S	D
A	S	E	N	R	U	F	I	L	A	E	N
P	V	P	S	F	E	L	I	P	O	F	E
S	P	S	R	M	L	U	U	A	N	R	A
M	I	C	A	N	G	I	P	C	E	A	P
S	C	O	M	J	L	U	E	P	C	N	M
E	M	O	S	V	E	I	I	M	E	C	N
A	T	A	N	E	F	O	M	L	U	E	N
T	N	I	S	T	A	A	D	E	L	S	L
A	M	A	N	S	R	E	P	I	M	C	F

CERCA 10 NOMS D'HOME

Aquests noms es llegiran de dreta a esquerra, d'esquerra a dreta, cap a baix, cap amunt i en diagonal; una mateixa lletra pot formar part de dos o més noms.

CRUCIGRAMA

HORIZONTALS- 1. Consonant 2. Quinta veu de l'escala musical 3. Mal 4. Part del cos (Pl.)--Metall precios 5. Assassina, lleva la vida--Arragl 6. Afirmació--Al revés, habitació espaiosa 7. Tasca, feina 8. Natural de Rússia 9. Consonant

VERTICALS- 1. Consonant 2. Aquest al·lot és un... 3. Fruit de la palmera 4. Ves més gat que una...--Al revés, deu egipci 5. Només, solament--Acció d'abusar 6. Neutre--Al revés, part de la sabota que toca en terra 7. Rodolar 8. Cesta de pèl 9. Consonant

BUTLLETÍ INFORMATIU

C/ La Fuente 2.

Nº 2 Gener del 1986.

DIRECTOR: PAU MIRIBONI JAUME.

COL·LABORADORS: Joan Jaume Seltràn, Joan Jaume Ramis, Mateu Fiol, Miquel Mulet, Antoni Miall, Tomàs Picornell, Andreu Ramis, Felip Munar, Lloreng Vallceneras, Lloreng Coll, C.E.B., R.M., Monticoll, Mx. Lloreng Virell

Notes de la Redacció:

Les opinions expressades en els articles i col·laboracions publicades dins aquest butlletí, manifesten la forma de pensar dels seus autors però no necessàriament la dels que en ell treballen.

Així mateix fem saber que en aquest Butlletí hi ha un ESPAI LIBRE perquè els lectors puguin expressar la seva opinió.

La Redacció respectarà la llengua en què siguin escrites els diferents articles o col·laboracions.

!!! COL·LABORADORS NO SOM TOTS !!!

!!! LLORITÀ EXPRESSA LA TEVA OPINIÓ !!!

L'edició d'aquest butlletí ha rebut l'ajuda de

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"